

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

VEJ nr 9338 af 09/06/2020 (Gældende)

Vejledning om visse spørgsmål vedrørende partistøtte

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Social- og Indenrigsmin., j.nr. 2018-247

Vejledning om visse spørgsmål vedrørende partistøtte

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

- 1.1. Formål
- 1.2. Overordnede hensyn i vejledningen
- 1.3. Indhold og afgrænsning
 - 1.3.1. Generelt
 - 1.3.2. Indirekte støtte
 - 1.3.3. Anonyme tilskud

2. Partier, kandidatlistes og kandidaters, der er omfattet af indberetningspligten ved modtagelse af private tilskud i partiregnskabsloven og partistøtteloven

- 2.1. Partiregnskabsloven
 - 2.1.1. Regnskabspligt
 - 2.1.2. Oplysning om private tilskud i regnskabet
- 2.2. Partistøtteloven
 - 2.2.1. Erklæring om private tilskud
- 2.3. Oversigt over indberetningen af private tilskud

3. Indtægter og private tilskud i partiregnskabsloven og partistøtteloven

- 3.1. Indtægtsbegrebet i partiregnskabsloven
- 3.2. Tilskudsbegrebet og oplysningspligten i partiregnskabsloven og partistøtteloven
 - 3.2.1. Generelt
 - 3.2.2. Bagatelgrænse
- 3.3. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. i partiregnskabsloven og partistøtteloven

4. Samme private tilskudsyder

- 4.1. Tilskudsyderen
 - 4.1.1. Fysiske personer
 - 4.1.2. Juridiske personer
 - 4.1.3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen (GDPR) og databeskyttelsesloven
- 4.2. Flere mulige tilskudsydere
- 4.3. Tilskud ydet gennem mellemmand eller ydet på vegne af andre
- 4.4. Bestyrelsesmedlemmer i et selskab
- 4.5. Familiemedlemmer
- 4.6. Private sammenslutninger m.v.
- 4.7. Koncernforbundne selskaber og selskaber med samme ejerkreds
- 4.8. Kanalisering af tilskud gennem egne selskaber og datterselskaber
- 4.9. Principbeslutning fra en organisations ledelse om ydelse af tilskud

5. Ydelse af støtte ved pengebeløb (økonomisk støtte)

- 5.1. Pengeydelser
 - 5.1.1. Pengeydelser øremærket til et bestemt formål eller en bestemt kandidat
- 5.2. Yderligere tilskud fra private personer og tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger
- 5.3. Offentlig partistøtte, kontingentindtægter og renteindtægter
- 5.4. Indsamlinger til politiske partier, kandidatlistes og kandidaters
- 5.5. Andre typer af indtægter

6. Ydelse af støtte på anden måde end ved pengebeløb (ikke-økonomisk støtte)

6.1. Vejledende kriterier

6.2. Forskellige former for ikke-økonomisk støtte

6.2.1. Mødefaciliteter m.v., der stilles til rådighed

6.2.1.1. Generelt

6.2.1.2. Mødefaciliteter hos virksomhed, der normalt udlejer lokaler m.v.

6.2.1.3. Mødefaciliteter hos virksomhed eller faglig organisation, der normalt ikke udlejer lokaler

6.2.1.4. Kommunale mødelokaler

6.2.1.5. Privates gratis udlån af lokaler og festlokaler

6.2.2. Kontorlejemål

6.2.3. Køretøjer, der stilles til rådighed

6.2.3.1. Generelt

6.2.3.2. Biludlejningsfirma

6.2.3.3. Firma m.v., der normalt ikke lejer biler ud

6.2.3.4. Privates udlån af bil

6.2.4. Beklædning

6.2.5. Andre former for ikke-økonomisk støtte

6.3. Rabatter og aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår

6.3.1. Generelt

6.3.2. Rabat, der opnås ved almindelig forhandling eller er tilgængelig for alle

6.3.3. Rabat, partiet ikke er bekendt med

6.4. Frivillig og ulønnet personlig arbejdsindsats

7. Værdiansættelse

7.1. Hvornår skal et tilskud værdiansættes?

7.2. Hvem er modtageren af tilskuddet?

7.3. Partiet skal faktisk have taget imod tilskuddet

7.4. Vederlagsfri ydelse eller ydelse mod betaling af beløb

7.5. Partiet er ansvarligt for værdiansættelse

7.5.1. Et tilskud skal ansættes med den værdi, tilskuddet har for partiet

7.5.2. Værdien i handel ogandel

7.5.3. Spørg tilskudsyderen

7.5.4. Elementer, der kan indgå i værdiansættelsen

7.5.5. Nytteværdien af tilskuddet

8. Samspillet med skattelovgivningen

8.1. Afgrænsning

8.2. Politiske partier

8.3. Enkeltkandidater både inden for og uden for partierne

8.4. Tilskudsyderen

9. Revisionspligt og retningslinjer om revisors uafhængighed

9.1. Revisionspligt i partiregnskabsloven

9.2. Revisor, der er godkendt efter revisorloven

9.3. Revision af politiske partiers regnskaber

9.3.1. Revisor må ikke være medlem af partiet

9.3.2. Tidsbegrænsning i revision

Bilag 1. Partiregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 139 af 7. februar 2019

Bilag 2. Partistøtteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 973 af 11. august 2017

1. Indledning

1.1. Formål

Partiregnskabsloven¹⁾ indeholder bestemmelser om tilskud modtaget af partier. Partistøtteloven²⁾ indeholder bestemmelser om tilskud modtaget af partier, kandidatlistes og kandidater. Hverken partiregnskabsloven eller partistøtteloven indeholder imidlertid en egentlig definition af begrebet tilskud.

Formålet med denne vejledning er derfor at give nogle nærmere retningslinjer for, hvornår støtte til politiske partier, kandidatlistes og kandidater udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. Vejledningen er udtryk for gældende ret og afspejler den gældende lovgivning.

Vejledningen har derudover til formål at udmønte et af elementerne i den politiske forligsaftale om øget åbenhed om den private økonomiske støtte til de politiske partier, der blev indgået mellem den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet den 1. februar 2017. Det er ligeledes hensigten med vejledningen, at én af anbefalingerne fra Udvalget om åbenhed om økonomisk støtte til politiske partier (Partistøtteudvalget) samt én af anbefalingerne fra Europarådets antikorrupsionsorgan, GRECO, imødekommes.

Elementet i den politiske aftale, der udmøntes ved denne vejledning, har følgende ordlyd:

”Det kan undertiden give anledning til tvivl, hvornår der er tale om støtte, der er omfattet af den eksisterende regulering i partiregnskabsloven og partistøtteloven. For at afhjælpe dette, er det et led i forligsaftalen, at Økonomi- og Indenrigsministeriet [nu Social- og Indenrigsministeriet] udarbejder en vejledning, som vil indeholde detaljerede retningslinjer for forståelsen af reglerne.”

Partistøtteudvalgets anbefaling i betænkning nr. 1550/2015 om åbenhed om økonomisk støtte til politiske partier, der imødekommes ved denne vejledning, har følgende indhold:

”Udvalget finder ikke, at det vil være muligt udtømmende at opregne i partiregnskabsloven, hvilke former for bidrag der er omfattet af loven. Udvalget anbefaler imidlertid, at der udarbejdes nærmere retningslinjer for, hvornår ikke-økonomisk støtte efter gældende ret må anses for at udgøre et bidrag omfattet af partiregnskabslovens § 3, stk. 2. Dette kan efter udvalgets opfattelse ske ved f.eks. en vejledning eller lignende.”³⁾

Anbefalingen fra GRECO, der imødekommes ved denne vejledning, har følgende indhold:

”Another issue noted by the GET⁴⁾ is that the Accounts of Political Parties Act does not expressly indicate that in-kind donations should also be included in the income statement. However, it appears from the preparatory works to the Act that the position of the Ministry for the Interior and Social Affairs [now the Ministry of Social Affairs and the Interior] at the time was that such contributions were to be accounted for, following normal principles of good accounting. Leaving aside ordinary minor contributions provided by party members, such as the distribution of leaflets and similar tasks, the GET understood that this would imply that in-kind contributions are to be accounted for at their market value; however, it appears doubtful whether this matter is sufficiently clear to those subject to reporting obligations, i.e. the political parties. In any event, the legislation taken alone is unclear in this respect and the GET was not made aware of any guidance other than the indicative discussion contained in the preparatory works. The GET therefore recommends **to provide further guidance on the reporting and valuation of in-kind contributions to political parties.**”⁵⁾

Ovenstående anbefalinger vedrører dermed selve udarbejdelsen af vejledningen.

Vejledningen har derudover til formål at imødekomme en del af en af GRECO's øvrige anbefalinger, der vedrører uafhængig og konsekvent revision af regnskaber fra de politiske partier. En del af anbefalingen

er imødekommet ved en lovændring, der trådte i kraft den 1. juli 2017,⁶⁾ hvorefter der blev indført revisionspligt for partiernes regnskaber. Den øvrige del af anbefalingen vedrører, at der skal udfærdiges regler eller retningslinjer med henblik på at sikre den nødvendige uafhængighed for de revisorer, der reviderer politiske partiers regnskaber. Anbefalingen imødekommes således ved, at vejledningen indeholder retningslinjer herom. Den del af anbefalingen fra GRECO, der imødekommes ved denne vejledning, har følgende indhold:

”[...] Furthermore, the GET learned that there are no particular requirements to prevent conflicts of interest in auditing political parties, in addition to general auditing standards, i.e. that an auditor has to be independent from the company audited (section 24 of the Act on Auditors). The GET is of the opinion that the auditing of political parties’ accounts is not fully comparable with company audits as the public interest aspect of political parties’ activities may be greater than it is in respect of companies. There is no limit as to the period of time that the same auditor may audit a company or a political party and the GET was made aware of situations where the same auditor had audited the same political party for decades. Such situations may raise questions as to the auditor’s independence. In the light of the situation described, the GET recommends [...]; **and to establish clear rules / guidelines ensuring the necessary independence of auditors who are to audit the accounts of political parties.** ”⁷⁾

1.2. Overordnede hensyn i vejledningen

Det er ikke muligt udtømmende at angive, hvilke former for støtte til politiske partier m.v., der udgør tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. Formålet med vejledningen er således at give nogle nærmere retningslinjer for, hvornår støtte til politiske partier m.v. udgør et tilskud, men ikke udtømmende at angive, hvad der udgør tilskud.

Ved beskrivelsen af de nærmere retningslinjer for, hvad der udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, er der imidlertid lagt vægt på tre overordnede hensyn. Hensynene gør sig gældende, uanset om et tilskud ydes som økonomisk eller ikke-økonomisk støtte. De overordnede hensyn er alle afspejlet i vejledningen, og der kan altid tages udgangspunkt i disse. Det gælder også for situationer, der ikke er beskrevet i vejledningen.

De overordnede hensyn er:

- 1) Er der ydet en formuefordel til et parti?
- 2) Er der risiko for omgåelse?
- 3) Behovet for at værne om foreningslivet og det frivillige arbejde.

Ad 1) Når en privat ydelse til et parti udgør en formuefordel for partiet, kan denne potentielt også udgøre en mulig interessepåvirkning af partiet. Hvis der er tvivl om, hvorvidt en ydelse udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, taler det for at betragte ydelsen som et tilskud, hvis der i ydelsen er en formuefordel for partiet. Det stemmer også overens med formålet med partistøttelovgivningen, der bl.a. er at søge at imødegå hemmeligholdelse af interessepåvirkning ved at oplyse vælgerne om eventuelle tilhørsforhold mellem politiske partier og enkeltpersoner, virksomheder eller foreninger m.v. Hvor der således er en ydelse med en formuefordel for et parti, vil dette tale for, at ydelsen udgør et tilskud.

Ad 2) Derudover er der lagt vægt på ikke at opstille retningslinjer, der giver risiko for omgåelse, bl.a. således at det i praksis også er muligt for partierne at administrere efter de retningslinjer, der er fastsat i vejledningen.

Ad 3) Endelig er der lagt afgørende vægt på et hensyn om at værne om det frivillige foreningsliv i Danmark, da foreningslivet hænger uløseligt sammen med frivillighed. Det skal derfor umiddelbart

være muligt at udføre frivilligt og ulønnet arbejde for et politisk parti, uden at det udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. Det er desuden ikke fundet hensigtsmæssigt, hvis frivillige kun må yde en arbejdsindsats inden for områder, som de pågældende ikke har en særlig indsigt i, for at det ikke udgør et tilskud. Det skal derfor også være muligt at udføre opgaver inden for områder, som den frivillige har en særlig indsigt i, uden at det udgør et tilskud.

1.3. Indhold og afgrænsning

1.3.1. Generelt

Ved folketingsvalg bruges betegnelsen ”parti”, og man kan som kandidat enten stille op for et parti eller uden for partierne (løsgænger). Ved regionsrådsvalg og kommunalbestyrelsesvalg bruges i stedet betegnelsen ”kandidatliste”. Ved disse valg kan man kun opstille for en kandidatliste, og en kandidatliste kan derfor bestå af én eller flere kandidater.

Når der i vejledningen henvises til ”partier”, omfatter dette udtryk også kandidatlistor og/eller kandidater, medmindre andet er specifikt anført. Ligeledes bemærkes, at når der henvises til ”kandidatlistor”, omfatter denne betegnelse alle dele af partiet, som kandidatlisten skal indberette oplysninger om (se også afsnit 2.2.1.).

Vejledningen beskriver, hvilke partier, kandidatlistor og kandidater der er omfattet af partiregnskabsloven og partistøtteloven (afsnit 2). I afsnit 2.3. er der indsat en oversigt over, hvortil et indberetningspligtigt tilskud skal indberettes, og hvem der skal indberette tilskuddet.

Dernæst bliver indtægtsbegrebet i partiregnskabsloven og tilskudsbegrebet, der anvendes i både partiregnskabsloven og partistøtteloven, beskrevet (afsnit 3). Derefter er forskellige forhold om tilskudsyderen beskrevet (afsnit 4).

Vejledningen beskriver dermed i afsnit 3 og 4 de overordnede lovgivningsmæssige rammer for, hvornår der overhovedet er tale om en indtægt, og i forlængelse heraf, hvornår der er yderligere oplysningspligt om denne indtægt, altså hvornår navn og adresse på yderen af tilskuddet (indtægten) skal oplyses.

Herefter kommer vejledningen med nogle nærmere retningslinjer for, hvornår der konkret er tale om tilskud, der er omfattet af partiregnskabsloven og partistøtteloven. Selv om lovgivningen ikke indeholder en definition af begrebet ”tilskud”, ligger det fast, at både økonomisk og ikke-økonomisk støtte er omfattet af tilskudsbegrebet, mens indirekte støtte ikke er omfattet. Det er på denne baggrund hovedsageligt en vejledning om, hvornår der er tale om økonomisk støtte (afsnit 5) og ikke-økonomisk støtte (afsnit 6), der er omfattet af partiregnskabsloven og partistøtteloven.

Hvor en ydelse, der må anses for at være et tilskud, der er omfattet af partiregnskabsloven og partistøtteloven, er ydet som en form for ikke-økonomisk støtte, vil der ydermere være behov for at værdiansætte tilskuddet (afsnit 7). Vejledningen opstiller derfor nogle retningslinjer for selve værdiansættelsen. Partier skal kende selve værdien, dvs. den samlede værdi af tilskud modtaget fra samme tilskudsyder, hvorimod kandidatlistor og kandidater blot skal vide, om den samlede værdi af tilskud modtaget fra den samme tilskudsyder er over eller under den fastsatte beløbsgrænse (21.400 kr. i 2020).

Endvidere er samspillet mellem skattereglerne og tilskud til partier og kandidater kort beskrevet (afsnit 8).

Herefter er revisionspligten for partiers landsorganisationers regnskaber samt to retningslinjer om revisors uafhængighed beskrevet. Social- og Indenrigsministeriet *henstiller* til, at partierne overholder de to retningslinjer ved udvælgelsen af den revisor, der skal revidere partiets landsorganisations regnskab (afsnit 9).

Endelig er partiregnskabsloven og partistøtteloven indsat som bilag sidst i vejledningen (bilag 1 og 2).

1.3.2. Indirekte støtte

Indirekte støtte er ikke omfattet af tilskudsbegrebet i partiregnskabsloven og partistøtteloven. Denne form for støtte skal derfor ikke oplyses i partiernes regnskaber eller øvrige erklæringer fra partier, kandidatlistor og kandidater uden for partierne. Vejledningen omhandler på denne baggrund ikke indirekte støtte.

Ved indirekte støtte forstås en form for støtte, hvor partiet ikke har indflydelse på, hvordan denne skal anvendes. Det kan bl.a. være støtte i form af annoncer, der er indrykket af andre til fordel for et parti eller en bestemt politisk holdning, uden at det pågældende parti har kendskab hertil. Indrykker en organisation, virksomhed el.lign. på egen hånd – dvs. uafhængigt af et parti – en annoncekampagne el.lign., som udtrykkeligt anbefaler, at man stemmer på eller ikke stemmer på en bestemt kandidat eller et bestemt parti, er der således tale om indirekte støtte.

Hvis kampagnen derimod indrykkes efter aftale med det politiske parti, er der ikke tale om indirekte støtte, men om ikke-økonomisk støtte, der er omfattet af tilskudsbegrebet, se nedenfor afsnit 6.2.5. På samme måde er der ikke tale om indirekte støtte, hvis et politisk parti får et tilskud øremærket til brug for f.eks. trykning af valgmateriale eller en kampagne, men derimod om økonomisk støtte øremærket til et bestemt formål, se nedenfor afsnit 5.1.1.

Det afgørende for, om denne type kampagner således udgør tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, er, om kampagnen er indrykket efter aftale med det politiske parti eller på anden måde har været aftalt med partiet. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis kampagnen er indrykket efter anmodning fra partiet, eller hvis partiet har bestemt eller haft indflydelse på selve indholdet af kampagnen samt eventuelt, hvor og hvornår kampagnen skal køre. Der vil ikke foreligge en aftale i det tilfælde, hvor en organisation, virksomhed el.lign. har gjort partiet opmærksom på, at virksomheden har indrykket en kampagne, der er tiltænkt at støtte det pågældende parti, men hvor partiet ikke har haft indflydelse på indholdet eller andre forhold omkring kampagnen.

Det antages, at det kan være forbundet med en række udfordringer og praktiske problemer, hvis denne form for støtte (indirekte støtte) skulle medtages i partiernes regnskaber. Det er ved indirekte støtte ofte ikke muligt at identificere en konkret modtager af støtten eller værdien heraf for det enkelte parti. En annonce med et politisk budskab kan f.eks. være til gavn for eller omvendt til skade for flere partier eller en hel politisk blok. Derudover kan man næppe forlange, at et politisk parti under f.eks. en valgkamp skal have kendskab til enhver annonce, der udtrykker støtte til partiet.

1.3.3. Anonyme tilskud

Vejledningen omfatter alene tilskud, hvor modtageren af tilskuddet (partiet m.v.) er bekendt med tilskudsyderens identitet. Vejledningen beskæftiger sig dermed ikke med anonyme tilskud, dvs. tilskud, der er ydet uden angivelse af navn m.v. på tilskudsyderen, og hvor tilskudsmodtageren ikke på anden måde er bekendt med tilskudsyderens identitet.

Anonyme tilskud må ikke forveksles med private tilskud under beløbsgrænsen, dvs. tilskud, hvor partiet netop er bekendt med tilskudsyderens identitet, men hvor der ikke er pligt til at oplyse navn og adresse på tilskudsyderen i partiets regnskab eller erklæringer til myndighederne, da tilskuddet er under beløbsgrænsen. Hvis partiet er bekendt med tilskudsyderens identitet, er der således ikke tale om et anonymt tilskud uanset tilskuddets størrelse.

Anonyme tilskud og indberetning heraf m.v. er reguleret særskilt i partiregnskabslovens § 2 a, § 2 b, og § 3, stk. 2, 2. pkt., og i partistøttelovens § 7 d, stk. 1, 3. pkt., § 10 b, stk. 1, 3. pkt., og stk. 3, 3. pkt., og § 11 d, stk. 1, 3. pkt., og stk. 3, 3. pkt.

Anonyme tilskud bliver ikke behandlet yderligere i denne vejledning.

2. Partier, kandidatlistor og kandidater, der er omfattet af indberetningspligten ved modtagelse af private tilskud i partiregnskabsloven og partistøtteloven

2.1. Partiregnskabsloven

2.1.1. Regnskabspligt

Partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., regulerer, hvilke partier der er omfattet af regnskabspligt:

”§ 3. Partier, der har været opstillet til det senest afholdte valg til Folketinget eller Europa-Parlamentet, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. [...]”

Det er således de partier, der har været opstillet til det senest afholdte folketingsvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg, der skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. Det er det forhold, at partiet har været opstillet til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, der udløser regnskabspligten. Det er uden betydning, om partiet er blevet valgt ind i Folketinget eller Europa-Parlamentet, og uden betydning, om partiet, der har været opstillet til folketingsvalg, er berettiget til at ansøge om eller faktisk ansøger om partistøtte fra staten efter partistøttelovens § 2.

Regnskabet skal aflægges årligt for perioden 1. januar til 31. december, jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 1. Partiets ledelse skal senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning indsende regnskabet til Folketinget, der fremlægger regnskabet til gennemsyn for offentligheden, jf. partiregnskabslovens § 5.

For partier, der opstiller første gang til folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, indtræder regnskabspligten første gang året efter valget, dvs. at regnskabet skal aflægges første gang for kalenderåret efter valgåret. Et parti, der første gang opstillede til folketingsvalget den 5. juni 2019, skal således første gang aflægge regnskab for perioden 1. januar til 31. december 2020.⁸⁾ Dette regnskab skal indsendes til Folketinget senest den 31. december 2021.

Det er de partier, der på det seneste tidspunkt for indsendelse af regnskab til Folketinget har været opstillet til det senest afholdte folketingsvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg, som er omfattet af regnskabspligten for det pågældende år.⁹⁾

Et parti, der f.eks. var opstillet til folketingsvalget den 18. juni 2015, men ikke genopstillede til folketingsvalget den 5. juni 2019, skal sidste gang aflægge regnskab for perioden 1. januar til 31. december 2017, der skal indsendes til Folketinget inden udgangen af 2018. Baggrunden herfor er, at der ved den seneste frist for indsendelse af regnskabet for 2018 til Folketinget, hvilket skal ske inden udgangen af 2019, har været afholdt et folketingsvalg (den 5. juni 2019), som det pågældende parti ikke har været opstillet til. Partiet er derfor ikke forpligtet til at aflægge eller indsende regnskabet for 2018. Ingen partier er omfattet af eksemplet, der alene er indsat for at illustrere, hvornår partier ikke længere er omfattet af regnskabspligten.

Et parti, der f.eks. var opstillet til Europa-Parlamentsvalget den 7. juni 2009 og folketingsvalget den 15. september 2011, men som hverken genopstillede til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014 eller folketingsvalget den 15. september 2015, skulle sidste gang aflægge regnskab for perioden 1. januar til 31. december 2013 og indsende dette til Folketinget inden udgangen af 2014. Ingen partier er omfattet af

eksemplet, der alene er indsat for at illustrere, hvornår partier ikke længere er omfattet af regnskabspligten.

Partiregnskabsloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. lovens § 8. Partier, der alene har været opstillet til folketingsvalget på Færøerne eller i Grønland, er derfor ikke underlagt regnskabspligt og skal ikke i øvrigt indsende oplysninger om private tilskud.

2.1.2. Oplysning om private tilskud i regnskabet

Regnskabet skal indeholde oplysning om partiets landsorganisations samlede indtægter og udgifter. For så vidt angår de samlede indtægter, er det i partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 2. pkt., specificeret, hvilke indtægtstyper der skal fremgå af regnskabet. Se mere herom nedenfor i afsnit 3.1.

Partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt., regulerer videre, hvordan større private tilskud modtaget af partiets landsorganisation skal indberettes.

”Stk. 2. Såfremt et parti i regnskabsåret, jf. § 4, stk. 1, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr., skal tilskudsyderens navn og adresse fremgå af regnskabet. [...]”

Regnskabsåret følger kalenderåret og løber således fra 1. januar til 31. december, jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 1.

Hvis et parti, der er omfattet af regnskabspligten i partiregnskabsloven, i et kalenderår fra den samme tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger beløbsgrænsen på 20.000 kr., skal navn og adresse på tilskudsyderen oplyses i regnskabet. Beløbet på tilskuddet eller tilskuddene skal ikke oplyses.

Hvis et parti, der er omfattet af regnskabspligten i partiregnskabsloven, i et kalenderår fra den samme tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen er mindre end eller højst udgør beløbsgrænsen på 20.000 kr., skal navn og adresse på tilskudsyderen ikke oplyses i regnskabet. Tilskuddet og størrelsen heraf skal imidlertid stadig medtages under regnskabets opgørelse af de indtægtstyper, der er angivet i partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 2. pkt.

Om regulering af beløbsgrænsen på 20.000 kr. henvises til afsnit 3.3.

2.2. Partistøtteloven

2.2.1. Erklæring om private tilskud

Kandidatlister, der har været opstillet til det senest afholdte regionsrådsvalg eller kommunalbestyrelsesvalg, er ikke omfattet af regnskabspligt. Kandidatlisterne skal imidlertid som betingelse for udbetaling af partistøtte fra regionen (efter partistøttelovens § 3) henholdsvis fra kommunen (efter partistøttelovens § 4) blandt andet indsende en erklæring med oplysning om modtagne større private tilskud.

Erklæringerne om større private tilskud skal indsendes som betingelse for udbetaling af partistøtte fra regionen henholdsvis kommunen. Det er derfor alene kandidatlister, der er berettigede til partistøtte, og som ansøger herom, der skal indsende erklæringen. Der ydes ikke partistøtte til kandidatlister, der ved det seneste regionsrådsvalg fik færre end 500 stemmer. Der ydes tilsvarende ikke partistøtte til kandidatlister, der ved det seneste kommunalbestyrelsesvalg fik færre end 100 stemmer, i Københavns Kommune 500 stemmer. En kandidatliste, der indgik i et listeforbund, er dog berettiget til partistøtte, hvis listeforbundet ved regionsrådsvalget fik 500 stemmer eller derover eller ved kommunalbestyrelsesvalget

fik 100 stemmer, i Københavns Kommune 500 stemmer, eller derover, jf. partistøttelovens § 3, stk. 3, og § 4, stk. 3. Det er således uden betydning for modtagelse af partistøtte, om kandidatlisten er valgt ind.

Partistøttelovens § 10 b (regionsrådsvalg) og § 11 d (kommunalbestyrelsesvalg) regulerer, hvilke private tilskud erklæringen fra en kandidatliste skal indeholde oplysning om. Indholdet af bestemmelserne er det samme, hvorfor kun § 11 d, stk. 1, 1. og 2. pkt., er gengivet nedenfor.

”§ 11 d. Udbetaling af tilskud efter § 4 er betinget af, at tilskudsmodtageren har indsendt en erklæring til kommunalbestyrelsen med oplysning om, hvorvidt tilskudsmodtageren, jf. også stk. 2, i det foregående kalenderår fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr. Såfremt dette er tilfældet, skal tilskudsyderens navn og adresse oplyses. [...]”

Hvis en kandidatliste i det foregående kalenderår fra den samme tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger beløbsgrænsen på 20.000 kr., skal navn og adresse på tilskudsyderen oplyses i erklæringen. Beløbet på tilskuddet eller tilskuddene skal ikke oplyses.

Om regulering af beløbsgrænsen på 20.000 kr. henvises til afsnit 3.3.

Det bemærkes, at kandidatlistes ikke – som de partier, der har været opstillet til folketingsvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg – skal indsende en opgørelse over samlede indtægter.

Hvis en kandidatliste i det foregående kalenderår fra den samme tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen er mindre end eller lig med beløbsgrænsen, skal navn og adresse på tilskudsyderen dermed ikke oplyses i erklæringen, og beløbene på tilskuddene skal ikke oplyses.

Hvis kandidatlisten er den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal oplysningerne om private tilskud tillige omfatte partiets øvrige organisationer, herunder kredsorganisationer, beliggende i vedkommende region, jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 2, jf. § 8, stk. 2, 3. pkt.

Hvis kandidatlisten er kommuneorganisationen for et parti, der pr. 1. august i det seneste kommunale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, skal oplysningerne om private tilskud tillige omfatte eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommune, jf. partistøttelovens § 11 d, stk. 2, jf. § 11, stk. 2, 3. pkt.

Når der i denne vejledning henvises til kandidatlistes, omfatter denne betegnelse således alle de regionale og kommunale dele af partiet, herunder kandidater, der opstiller for partiet til alle valg, herunder folketingsvalg, som kandidatlisten skal indberette oplysninger om, dvs. herunder bl.a. kredsorganisationer og lokale organisationer, men altså ikke partiets landsorganisation.

Der er pr. 1. juli 2017 indført indberetningspligt for private tilskud modtaget af en kandidat, der opstiller for et parti til folketingsvalg, en kandidat, der opstiller uden for partierne til folketingsvalg, og en kandidat, der opstiller for en kandidatliste til regionsrådsvalg eller kommunalbestyrelsesvalg. Hvortil og hvem der skal indberette tilskud til kandidater, fremgår af skemaet i afsnit 2.3.

Tilskudsbegrebet og betingelserne for, hvornår der er oplysningspligt om et privat tilskud, er de samme, uanset om der er tale om tilskud til et parti, en kandidatliste eller en kandidat. Bestemmelserne, der regulerer oplysning om private tilskud til kandidater, bliver derfor ikke gennemgået her. Der henvises i stedet til partistøttelovens § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 3-5, og § 11 d, stk. 3, og afsnit 3.2.

2.3. Oversigt over indberetningen af private tilskud

Det fremgår af nedenstående skema, hvortil et indberetningspligtigt tilskud skal indberettes. Af skemaet fremgår også, hvem der skal indberette tilskuddet, og hvor oplysningerne om tilskuddene offentliggøres. Partiregnskabsloven og partistøtteloven er i skemaet forkortet med henholdsvis PRL og PSL.

Indberetningspligtige tilskud modtaget af:	Hvor skal tilskud oplyses?	Hvem skal indberette tilskud?	Hvortil skal tilskuddet indberettes?	Offentliggøres på:
Landsorganisationen for partier, der har været opstillet til folketingsvalg eller Europa-Parlaments-valg	I partiets landsorganisations regnskab (PRL § 3, stk. 1 og 2)	Partiets landsorganisation	Folketinget (PRL § 5) og Social- og Indenrigsministeriet som betingelse for udbetaling af partistøtte (PSL § 7 b, stk. 1)	Folketingets hjemmeside
Kandidater, der har været opstillet uden for partierne til folketingsvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til kandidaten (PSL § 7 d, stk. 1, 1. og 2. pkt.)	Kandidaten	Social- og Indenrigsministeriet som betingelse for udbetaling af partistøtte	Social- og Indenrigsministeriets hjemmeside (PSL § 7 d, stk. 2)
Kandidater, der har været opstillet for et parti til folketingsvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til den regionale kandidatliste (PSL § 10 b, stk. 4, jf. stk. 3)	Den regionale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Regionsrådet som betingelse for udbetaling af partistøtte	Regionens hjemmeside (PSL § 10 b, stk. 7)
Den regionale organisation for et parti, der pr. 1. august i det seneste regionale valg var opstillingsberettiget til folketingsvalg, herunder kredsorganisationer, beliggende i vedkommende region	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til den regionale kandidatliste (PSL § 10 b, stk. 2, jf. stk. 1)	Den regionale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Regionsrådet som betingelse for udbetaling af partistøtte	Regionens hjemmeside (PSL § 10 b, stk. 7)
Kandidatlistes, der har været opstillet til regionsrådsvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til kandidatlisten	Den regionale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Regionsrådet som betingelse for udbetaling af partistøtte	Regionens hjemmeside (PSL § 10 b, stk. 7)

	(PSL § 10 b, stk. 1, 1. og 2. pkt.)			
Kandidater, der har været opstillet til regionsrådsvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til den regionale kandidatliste (PSL § 10 b, stk. 3, 1. og 2. pkt.)	Den regionale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Regionsrådet som betingelse for udbetaling af partistøtte	Regionens hjemmeside (PSL § 10 b, stk. 7)
Kandidater, der både har været opstillet til regionsrådsvalg og/eller folketingsvalg og kommunalbestyrelsesvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til den regionale kandidatliste (PSL § 10 b, stk. 5, og § 11 d, stk. 4)	Den regionale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Regionsrådet som betingelse for udbetaling af partistøtte	Regionens hjemmeside (PSL § 10 b, stk. 7)
Kandidatlistes, der har været opstillet til kommunalbestyrelsesvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til kandidatlisten (PSL § 11 d, stk. 1, 1. og 2. pkt.)	Den kommunale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Kommunalbestyrelsen som betingelse for udbetaling af partistøtte	Kommunens hjemmeside (PSL § 11 d, stk. 6)
Kommuneorganisationen for et parti, der pr. 1. august i det seneste kommunale valgår var opstillingsberettiget til folketingsvalg, herunder eventuelle lokale partiorganisationer i vedkommende kommune	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til den kommunale kandidatliste (PSL § 11 d, stk. 2, jf. stk. 1)	Den kommunale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Kommunalbestyrelsen som betingelse for udbetaling af partistøtte	Kommunens hjemmeside (PSL § 11 d, stk. 6)
Kandidater, der har været opstillet til kommunalbestyrelsesvalg	I erklæring som betingelse for udbetaling af partistøtte til den kommunale kandidatliste (PSL § 11 d, stk. 3, 1. og 2. pkt.)	Den kommunale kandidatliste (tilskudsmodtageren)	Kommunalbestyrelsen som betingelse for udbetaling af partistøtte	Kommunens hjemmeside (PSL § 11 d, stk. 6)

3. Indtægter og private tilskud i partiregnskabsloven og partistøtteloven

3.1. Indtægtsbegrebet i partiregnskabsloven

Partier, der har været opstillet til det senest afholdte folketingsvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. Der er i partiregnskabsloven stillet særlige krav til specifikation af regnskabets indtægtsside, og loven opregner fem indtægtstyper, som regnskabet fra partiets landsorganisation skal indeholde oplysning om. Se partiregnskabslovens § 3, stk. 1. Regnskabet skal indeholde oplysning om størrelsen af de beløb, der hidrører fra hver af de fem typer af indtægter. De fem indtægtstyper er:

- 1) Offentlig partistøtte
- 2) Kontingentindtægter
- 3) Yderligere private tilskud fra private personer
- 4) Renteindtægter
- 5) Tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger

Ved partiets afgørelse af, om et tilskud m.v. skal indgå som en indtægt i regnskabet, er første skridt således at konstatere, om der overhovedet er tale om en indtægt. Justitsministeriet har i et svar af 9. maj 1995 på et spørgsmål, der blev fremsat under udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. L 243 om ændring af partiregnskabsloven, oplyst, "[...] at man ved udarbejdelsen af forslaget til den gældende lov har forudsat, at partiregnskaberne alene skal indeholde oplysning om de indtægter (herunder tilskud), som efter almindelige principper om god regnskabsskik skal medtages i et regnskab. [...]".¹⁰⁾

Kandidatlister og enkeltkandidater skal ikke oplyse om samlede indtægter i de erklæringer, der skal indsendes som betingelse for udbetaling af partistøtte. Derimod skal navn og adresse på ydere af visse større private tilskud oplyses. Det er derfor også for kandidatlister og kandidater relevant at fastslå, om der er tale om en indtægt (et tilskud), og hvis det er tilfældet, om der er oplysningspligt om denne, se nedenfor afsnit 3.2.

3.2. Tilskudsbegrebet og oplysningspligten i partiregnskabsloven og partistøtteloven

3.2.1. Generelt

Første skridt er som anført i afsnit 3.1. at konstatere, om der er tale om en indtægt. Hvis der er tale om en indtægt, skal det derefter vurderes, om den konkrete indtægt er et tilskud, der er særskilt oplysningspligt om, dvs. om navn og adresse på yderen af tilskuddet skal oplyses særskilt i regnskabet fra partiets landsorganisation henholdsvis i erklæringen fra kandidatlisten eller kandidaten.

Begrebet "tilskud" anvendes bl.a. i partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt., og i partistøttelovens § 7 d, stk. 1, 1. pkt., § 10 b, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt. Det er det samme tilskudsbegreb, der anvendes i partiregnskabsloven og partistøtteloven, og kriterierne for, hvornår der er oplysningspligt om et tilskud, er de samme. Den tidsmæssige afgrænsning er også den samme, men beskrives forskelligt i de to love, da der i partiregnskabsloven henvises til "regnskabsåret" og i partistøtteloven til "det foregående år". Da indholdet af kriterierne således er det samme i de to love, gengives alene partiregnskabslovens § 3, stk. 2, 1. pkt., nedenfor.

"Stk. 2. Såfremt et parti i regnskabsåret, jf. § 4, stk. 1, fra samme private tilskudsyder har modtaget et eller flere tilskud, der tilsammen overstiger 20.000 kr., skal tilskudsyderens navn og adresse fremgå af regnskabet. [...]"

Bestemmelsen indeholder således ingen definition af begrebet ”tilskud”, men opstiller nogle betingelser for, hvornår der er pligt til at oplyse navn og adresse på tilskudsydere (nedenfor omtalt som oplysningspligt), der har ydet tilskud til et parti:

- 1) Der skal være tale om tilskud til samme tilskudsmodtager
- 2) Der skal være tale om tilskud i samme kalenderår
- 3) Der skal være tale om tilskud over beløbsgrænsen
- 4) Der skal være tale om tilskud fra samme private tilskudsyder
- 5) Der skal være tale om tilskud fra private personer (såvel fysiske som juridiske personer)

Ad 1) For det første skal det undersøges, hvem der er *modtageren af et eller flere tilskud*.

Der skelnes mellem tilskud modtaget af forskellige dele af partierne og forskellige kandidater, og det er alene, hvor den samme del af partiet, f.eks. landsorganisationen, kredsorganisationen, den regionale eller kommunale organisation eller den samme kandidat, har fået et eller flere tilskud fra samme tilskudsyder, der overstiger beløbsgrænsen, at der er oplysningspligt om tilskuddet eller tilskuddene. Der skal være tale om en organisatorisk enhed i partiet med selvstændig bestyrelse, og tilskud modtaget af organisatoriske enheder, der omfatter dele af organisationens geografiske område, skal ikke medregnes.

Det forhold, at f.eks. partiets landsorganisation og partiets regionale organisation eller f.eks. partiets lokale vælgerforening og et andet organisationsled i partiet hver modtager tilskud fra den samme tilskudsyder, der hver især er under beløbsgrænsen, men sammenlagt overstiger beløbsgrænsen, medfører således ikke, at der er oplysningspligt om tilskuddene. Der er tilsvarende ikke oplysningspligt, hvis to eller flere kredsorganisationer inden for samme parti eller flere kandidater, der er opstillet for samme parti, hver især modtager tilskud under beløbsgrænsen fra samme tilskudsyder, men som sammenlagt overstiger beløbsgrænsen.¹¹⁾

Ad 2) For det andet skal der være tale om tilskud ydet i regnskabsåret, dvs. i perioden fra 1. januar til 31. december, jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 1. Regnskabsåret svarer således til *kalenderåret*. Ved tilskud til kandidatlistor og enkeltkandidater anvendes i partistøtteleven i stedet terminologien ”det foregående år”, der således også svarer til kalenderåret. Hvis en tilskudsyder f.eks. i december yder et tilskud under beløbsgrænsen og i januar i det følgende år ligeledes yder et tilskud under beløbsgrænsen, er der ikke oplysningspligt om navn og adresse på tilskudsyderen, uanset om de to tilskud sammenlagt overstiger beløbsgrænsen, da tilskuddene er ydet i forskellige kalenderår. Hvis der omvendt i samme kalenderår fra den samme tilskudsyder ydes flere tilskud, der sammenlagt overstiger beløbsgrænsen, er der oplysningspligt om navn og adresse på tilskudsyderen.

Ad 3) For det tredje skal navn og adresse på ydere af tilskud på eller under *beløbsgrænsen* ikke oplyses. Beløbsgrænsen, der i bestemmelsen er 20.000 kr., reguleres årligt og er i 2020 på 21.400 kr., se nedenfor i afsnit 3.3. Tilskud, der ydes på beløbsgrænsen, skal altså ikke oplyses. Kun tilskud, der overstiger beløbsgrænsen, skal oplyses. Det kan i visse tilfælde, hvor der ikke ydes et pengebeløb, men hvor støtten ydes som ikke-økonomisk støtte (se afsnit 6), være nødvendigt at værdiansætte tilskuddet eller tilskuddene (se afsnit 7). Tilskud under beløbsgrænsen skal indgå i de samlede indtægter i regnskab fra partiets landsorganisation, men ikke i erklæringerne om tilskud modtaget af kandidatlistor og enkeltkandidater. Det bemærkes, at et tilskud under beløbsgrænsen ikke er det samme som et anonymt tilskud. Hvis partiet således er bekendt med tilskudsyderens identitet, er der ikke tale om et anonymt tilskud, uanset tilskuddets størrelse.

Ad 4) Endvidere skelnes der mellem, hvem der har ydet tilskuddene. Den tidsmæssige afgrænsning samt beløbsgrænsen relaterer sig således til tilskud fra den enkelte *tilskudsyder*. Spørgsmålet om, hvornår der er tale om samme tilskudsyder, bliver behandlet nedenfor i afsnit 4.

Ad 5) Det følger af partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 3 og 5, at regnskabet fra partiernes landsorganisation skal indeholde oplysning om indtægtstyperne ”yderligere private tilskud fra private personer” (nr. 3) og ”tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger” (nr. 5).¹²⁾ Det er de to indtægtstyper, der omfatter private tilskud, og hvor der således kan være yderligere oplysningspligt om tilskudsyderen.

Når et tilskud er omfattet af tilskudsbegrebet, og der er oplysningspligt om tilskuddet, skal navn og adresse på den, der har ydet tilskuddet, oplyses i regnskabet fra partiets landsorganisation henholdsvis i erklæringen fra kandidatlistor og enkeltkandidater i forbindelse med ansøgning om partistøtte. Selve beløbet på tilskuddet eller den samlede størrelse af flere tilskud fra den samme tilskudsyder skal ikke oplyses.

3.2.2. Bagatelgrænse

Det klare udgangspunkt er, at alle ydelser til et parti udgør et tilskud. Der er således ikke nogen formel bagatelgrænse for, hvornår en ydelse udgør et tilskud.

Visse former for gaver (tilskud) af beskeden værdi kan dog anses for at falde under bagatelgrænsen. Taknemmelighedsgaver, hvor det synes uhøfligt og vil være en skuffelse for giveren, hvis gaven afslås eller returneres, anses for at falde under bagatelgrænsen for, hvad der udgør et tilskud. Mindre værtskaver, der gives efter almindelig kutyme, falder også under bagatelgrænsen. Beskedne lejlighedsgaver, der gives i forbindelse med arrangementer – gerne af personlig karakter – f.eks. runde fødselsdage, jubilæer og afsked, falder også under bagatelgrænsen. Disse former for gaver kan f.eks. være en æske chokolade, en buket blomster, en flaske vin eller hjemmelavet syltetøj, honning m.v. For at en gave falder under bagatelgrænsen, er det i alle tilfælde en forudsætning, at gaven er af beskeden værdi. Partierne m.v. kan ved vurderingen af, om en gave falder under bagatelgrænsen, lægge sig op ad retningslinjerne for, hvad offentligt ansatte kan modtage af gaver og andre fordele.¹³⁾ De gaver m.v., som offentligt ansatte kan tage imod, anses for at falde under bagatelgrænsen.

Derudover er der nogle former for ”ydelser”, der ikke anses for tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Det udgør f.eks. ikke et tilskud, hvis et medlem af et parti medbringer brød eller kage til et møde i partiet. Ligeledes udgør det ikke et tilskud, hvis f.eks. et medlem kører i egen bil til et møde i partiet og giver et lift til nogle af de øvrige medlemmer af partiet, der også deltager i mødet. Der henvises også til afsnit 6.4. om en frivillig og ulønnet personlig arbejdsindsats.

3.3. Beløbsgrænsen på 20.000 kr. i partiregnskabsloven og partistøtteloven

Beløbsgrænsen for private tilskud, der i partiregnskabsloven og partistøtteloven er anført som 20.000 kr., fremgår af partiregnskabslovens § 3, stk. 2, og partistøttelovens § 7 d, stk. 1, § 10 b, stk. 1 og 3, og § 11 d, stk. 1 og 3.

Det følger af partiregnskabslovens § 5 a og partistøttelovens § 12 a, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. fra den 1. januar 2018 skal reguleres årligt, og at reguleringen offentliggøres ved bekendtgørelse.

I 2017 er beløbsgrænsen således (som hidtil) 20.000 kr.

I 2018 er beløbsgrænsen 20.500 kr. Beløbsgrænsen for 2018 er fastsat i § 1 i bekendtgørelse nr. 1193 af 10. november 2017 om regulering af beløb i partiregnskabsloven og partistøtteloven i 2018.

I 2019 er beløbsgrænsen 20.900 kr. Beløbsgrænsen for 2019 er fastsat i § 1 i bekendtgørelse nr. 1204 af 4. oktober 2018 om regulering af beløb i partiregnskabsloven og partistøtteloven i 2019.

I 2020 er beløbsgrænsen 21.400 kr. Beløbsgrænsen for 2020 er fastsat i § 1 i bekendtgørelse nr. 914 af 1. september 2019 om regulering af beløb i partiregnskabsloven og partistøtteloven i 2020.

4. Samme private tilskudsyder

4.1. Tilskudsyderen

En tilskudsyder kan være såvel en fysisk person som en juridisk person, herunder en international organisation, kollektiv privat sammenslutning, faglig organisation, erhvervsorganisation, erhvervsvirksomhed, fond og forening. Se bl.a. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 5.

Det er nedenfor i afsnit 4.1.1.-4.1.2. behandlet, hvordan tilskudsyderen skal angives i regnskabet henholdsvis erklæringen herom.

Hvem der betragtes som den egentlige tilskudsyder, kan i visse tilfælde give anledning til tvivl. På denne baggrund er der i afsnit 4.2.-4.9. opregnet nogle eksempler på sådanne tilfælde.

4.1.1. Fysiske personer

Ydes et tilskud af en fysisk person, skal den pågældende persons navn og privatadresse, dvs. den adresse, hvor personen faktisk bor eller opholder sig, fremgå af regnskabet henholdsvis erklæringen herom.

Hvor særlige omstændigheder gør sig gældende, og en fysisk person på grund af disse særlige omstændigheder ikke ønsker at blive anført med privatadresse i regnskabet henholdsvis erklæringen, kan partiet, kandidatlisten eller kandidaten oplyse navn på tilskudsyderen i kombination med en anden adresse, der sikrer en korrekt og entydig identifikation af tilskudsyderen, f.eks. adressen på et arbejdssted.

Hvis den fysiske person er flyttet eller evt. har skiftet arbejdsplads inden partiets, kandidatlistens eller kandidatens afgivelse af oplysningerne i regnskabet eller erklæringen, er det som udgangspunkt den pågældendes privatadresse/arbejdsadresse på tidspunktet for partiets, kandidatlistens eller kandidatens afgivelse af oplysningerne, der skal oplyses, i det omfang partiet, kandidatlisten eller kandidaten er bekendt hermed.

4.1.2. Juridiske personer

Ydes et tilskud af en juridisk person, f.eks. en virksomhed, skal virksomhedens navn og adresse fremgå af regnskabet henholdsvis erklæringen herom. Det er således ikke navn og adresse på f.eks. de enkelte bestyrelsesmedlemmer, der skal oplyses.

Hvis den juridiske person er flyttet inden partiets, kandidatlistens eller kandidatens afgivelse af oplysningerne i regnskabet eller erklæringen, er det som udgangspunkt den juridiske persons adresse på tidspunktet for partiets, kandidatlistens eller kandidatens afgivelse af oplysningerne, der skal oplyses, i det omfang partiet, kandidatlisten eller kandidaten er bekendt hermed.

4.1.3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen (GDPR) og databeskyttelsesloven

Databeskyttelsesforordningen (GDPR)¹⁴⁾ finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Databeskyttelsesloven¹⁵⁾ supplerer og gennemfører databeskyttelsesforordningen.

Det følger af databeskyttelseslovens § 1, stk. 3, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, der ligger inden for databeskyttelsesforordningens rammer for særregler, går forud for

reglerne i denne lov. Det betyder bl.a., at partistøttelovgivningens regler om, at navn og adresse på private tilskudsydere skal oplyses og offentliggøres, går forud for reglerne i databeskyttelsesloven (og databeskyttelsesforordningen).

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven ændrer derfor ikke ved, at navn og adresse på tilskudsydere skal oplyses og offentliggøres. Det forhold, at tilskudsyderen har navne- og adressebeskyttelse, ændrer ligeledes ikke herved. Se dog ovenfor afsnit 4.1.1., hvor det er anført, at en anden adresse, der sikrer en korrekt og entydig identifikation af tilskudsyderen, i visse tilfælde kan anføres.

Partierne m.v. har oplysninger om tilskudsydere og skal – når der er tale om en fysisk person som tilskudsyder – derfor overholde databeskyttelsesreglerne. Partierne er i denne sammenhæng dataansvarlige, hvilket betyder, at partierne skal overholde de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger og sikre, at brug og håndtering af personoplysninger foregår betryggende og med et passende niveau af sikkerhed og privatlivsbeskyttelse.¹⁶⁾ Derudover skal partierne bl.a. iagttage den registreredes rettigheder.¹⁷⁾

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven bliver ikke i øvrigt behandlet i vejledningen.

Eventuelle spørgsmål om databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven kan rettes til Datatilsynet.

4.2. Flere mulige tilskudsydere

Hvis en organisation, virksomhed el.lign. har opnået en rabat på f.eks. annoncering hos et mediehus og lader et parti udnytte denne rabat, kan der være tale om et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. Se afsnit 6.3. Tilskudsyderen er i dette tilfælde den organisation m.v., der lader et parti udnytte egen rabatordning, også selv om rabatten vedrører produkter hos anden virksomhed (f.eks. mediehuset). Da rabatten ikke er ydet til partiet af mediehuset, er mediehuset således ikke tilskudsyder.

Et andet eksempel, der kan give anledning til tvivl, er, hvis f.eks. en kunstner sælger sine værker til et parti til en lav pris alene med det formål, at partiet kan videresælge værkerne og på denne måde opnå en indtægt. I det tilfælde, hvor kunstneren sælger sit værk til partiet til underpris, er kunstneren tilskudsyder. Hvis partiet derefter sælger værket til overpris, dvs. over markedspris, således at køberen af værket ved at købe dette yder økonomisk støtte til partiet, er køberen også tilskudsyder. Hvis partiet derimod sælger værket til almindelig pris (markedspris), er køberen af værket ikke tilskudsyder. Se mere herom afsnit 6.2.5.

4.3. Tilskud ydet gennem mellemmand eller ydet på vegne af andre

Det er den person, der yder et tilskud til et politisk parti m.v., der anses for tilskudsyderen. Det er derfor navn og adresse på den person, der har ydet tilskuddet, der skal oplyses i partiets regnskab m.v., hvis tilskuddet overstiger beløbsgrænsen, der i 2020 er på 21.400 kr.

Det er den person, hvorfra midlerne stammer, der anses for at yde tilskuddet. Det forhold, at et tilskud ydes ved brug af cykelbude, PostNord, banktransaktioner, Western Union eller anden form for mellemmand, gør ikke, at denne mellemmand skal anses for tilskudsyderen. Hvis et tilskud til et parti f.eks. er overført ved en banktransaktion, er det dermed kontoindehaveren og ikke banken, der er tilskudsyderen.

Der er ikke noget i vejen for at overføre et tilskud til et politisk parti m.v. på vegne af andre, f.eks. en ven eller samarbejdspartner. Det ændrer ikke ved, at det er den eller de personer, hvorfra midlerne bag tilskuddet stammer, der skal anses for tilskudsyder(e). Hvis person A f.eks. i stedet for selv at overføre et tilskud direkte til et parti får en ven, et familiemedlem, en samarbejdspartner m.v. til at

overføre tilskuddet til partiet på vegne person A, er person A stadig tilskudsyder. Person A er i dette tilfælde forpligtet til at give sig til kende over for partiet og orientere partiet om, at person A har ydet tilskuddet. Person A skal både dokumentere overførslen af tilskuddet til vennen samt dokumentere, at overførslen er sket med henblik på at støtte det pågældende parti. Hvis ikke person A orienterer partiet herom, vil det ikke være umiddelbart synligt for partiet, at partiet har fået et tilskud fra den pågældende person A, og person A medvirker i så fald til, at partiet ikke kan opfylde sin oplysningspligt efter partistøttelovgivningen. Partiet m.v. kan dog lægge til grund, at tilskudsyderen er den person m.v., der har overført tilskuddet, medmindre partiet modtager dokumentation for, at beløbet (også) er ydet af andre tilskudsydere.

Hvis tilskuddet således ydes gennem en mellemmand, skal der samtidig sendes dokumentation til partiet for, hvem der reelt har ydet tilskuddet, medmindre der er tale om en professionel eller anden form for mellemmand, hvor der ikke er tvivl om, at vedkommendes medvirken alene vedrører selve pengeoverførslen, og dette står klart for partiet.

Selv om der ikke er noget i vejen for, at man f.eks. får en ven, et familiemedlem eller en samarbejdspartner til at overføre et tilskud til et parti i stedet for selv at overføre tilskuddet direkte, når blot der indsendes dokumentation herfor, anbefales det, at tilskud overføres direkte til partiet. Dette er for at undgå tvivl om, hvor et tilskud reelt stammer fra, samt undgå, at partiet som følge heraf giver forkerte oplysninger til myndighederne om, hvorfra et tilskud er modtaget.

Det vil ikke have nogen betydning, at en person i et kalenderår foretager en opdeling af sit tilskud gennem flere forskellige transaktioner og mellemmand, således at der dels ydes et tilskud på 20.000 kr. ved brug af et cykelbud, dels ydes 20.000 kr. ved en banktransaktion. Hvis de to tilskud i et kalenderår kommer fra samme person, skal de kumuleres, og hvis de sammenlagt overstiger beløbsgrænsen, skal navn og adresse på personen oplyses i partiets regnskab m.v.

4.4. Bestyrelsesmedlemmer i et selskab

Hvis et antal medlemmer i et selskabs bestyrelse yder et tilskud til et politisk parti af egne midler, er det det enkelte bestyrelsesmedlem og ikke selskabet, der er tilskudsyder. Hvis et antal medlemmer i et selskabs bestyrelse hver især personligt i et kalenderår yder et eller flere tilskud, der for hver af de enkelte bestyrelsesmedlemmer samlet ikke overstiger beløbsgrænsen, skal de pågældendes navne og adresser derfor ikke anføres i regnskabet henholdsvis erklæringen herom. Det gælder, uanset at det samlede beløb fra medlemmerne af bestyrelsen tilsammen overstiger beløbsgrænsen.

Hvis et eller flere bestyrelsesmedlemmer hver især personligt i et kalenderår yder et eller flere tilskud, der samlet for hver især er over beløbsgrænsen, der i 2020 er 21.400 kr., skal navne og adresser på medlemmerne (tilskudsyderne) oplyses.

Ydes tilskuddene derimod af selskabet, er det selskabet, der er tilskudsyderen, hvorfor selskabets navn og adresse skal fremgå af regnskabet henholdsvis erklæringen herom.

Hvis pengene (tilskuddene) i det nævnte eksempel tages ud af selskabet uden at passere de enkelte bestyrelsesmedlemmers privatøkonomi, er tilskudsyderen således også selskabet som sådant.¹⁸⁾

4.5. Familiemedlemmer

Hvis en familie yder tilskud til et politisk parti, er det det enkelte familiemedlem, der er tilskudsyder. Der gælder således tilsvarende principper som ved bestyrelsesmedlemmer i et selskab, der yder tilskud. Der henvises til afsnit 4.4.

Hvis de enkelte familiemedlemmer hver af deres egne midler i et kalenderår yder et eller flere tilskud, der ikke overstiger beløbsgrænsen, skal de pågældendes navne og adresser ikke anføres i regnskabet henholdsvis erklæringen herom.¹⁹⁾ Det gælder, uanset at det samlede beløb fra alle familiemedlemmerne overstiger beløbsgrænsen, der i 2020 er 21.400 kr.

Som eksempel kan nævnes, at hvis en person i et kalenderår yder et eller flere tilskud, der samlet er under beløbsgrænsen, til et politisk parti, skal navn og adresse på personen ikke oplyses. Det forhold, at personens ægtefælle, datter eller bror i samme kalenderår også yder et eller flere tilskud under beløbsgrænsen til samme parti, ændrer ikke herpå. Det gælder, uanset om tilskuddene sammenlagt overstiger beløbsgrænsen, og uanset om de pågældende er medlemmer af samme husholdning på samme adresse.

Hvis et ægtepar, der både har en fælleskonto, og som hver har egen særkonto, ønsker at støtte et politisk parti med 15.000 kr. hver, dvs. 30.000 kr. i alt, kan det gøres på flere måder. Ægteparret kan for det første hver især overføre 15.000 kr. til partiet fra deres egen særkonto. Når beløbet er overført fra en særkonto, kan partiet lægge til grund, at tilskuddet kommer fra kontoindehaveren, medmindre partiet modtager dokumentation for, at beløbet (også) er ydet af andre tilskudsydere.

Ægteparret kan for det andet overføre 30.000 kr. til partiet fra deres fælleskonto. Når beløbet er overført fra deres fælleskonto, deles beløbet ligeligt mellem indehaverne af fælleskontoen, medmindre andet er anført ved overførslen. I dette tilfælde er 15.000 kr. fra hustruen, og 15.000 kr. er fra manden. Ægteparret skal dermed i denne situation ikke indsende dokumentation for, at tilskuddet er fra dem begge. Det forudsættes, at der tilgår partiet oplysning om begge kontohavere i forbindelse med transaktionen.

Hvis ægteparret i stedet fra f.eks. hustruens konto samlet overfører 30.000 kr. til partiet og anfører, at halvdelen af tilskuddet er fra hustruen, og den anden halvdel er fra manden, skal ægteparret til partiet indsende dokumentation herfor. Ægteparret skal dokumentere, at manden har overført 15.000 kr. til hustruen med henblik på at støtte partiet. Der henvises til afsnit 4.3.

4.6. Private sammenslutninger m.v.

Der kan også være tilfælde, hvor borgere og virksomheder går sammen og danner en klub, hvor man f.eks. drøfter politik og yder støtte til politiske partier. Disse klubber kan udgøres af f.eks. sammenslutninger, foreninger, erhvervsklubber eller indsamlingsklubber.

Der gælder helt tilsvarende principper for sådanne private sammenslutninger m.v., som når selskaber yder tilskud til politiske partier. Der henvises til afsnit 4.4.

Hvis tilskud således ydes af en sammenslutning m.v., og tilskuddet eller tilskuddene i et kalenderår samlet overstiger beløbsgrænsen, der i 2020 er 21.400 kr., er det navn og adresse på selve sammenslutningen, der skal oplyses, og ikke navn og adresse på de enkelte medlemmer af denne.

4.7. Koncernforbundne selskaber og selskaber med samme ejerkreds

Hvis et selskab, der udgør en selvstændig juridisk person, i et kalenderår har ydet tilskud over beløbsgrænsen, der i 2020 er 21.400 kr., til et politisk parti skal navn og adresse på det pågældende selskab oplyses i partiets regnskab. Det er således i denne sammenhæng uden betydning, om tilskudsyderen indgår i et koncernforbund eller har samme ejerkreds som andre selskaber.

Hvis flere selskaber, der hver især udgør selvstændige juridiske personer, indgår i et koncernforbund eller har samme ejerkreds som andre selskaber og i et kalenderår yder tilskud, der ligger under beløbsgrænsen, til et parti, men hvor selskaberne tilsammen har ydet et beløb, der overstiger beløbsgrænsen, er det ligeledes uden betydning, om tilskudsyderen indgår i et koncernforbund eller har samme ejerkreds som

andre selskaber. I dette tilfælde skal navn og adresse på koncernforbundet eller de enkelte selskaber dermed ikke oplyses i regnskabet.²⁰⁾

Det er således størrelsen af det eller de tilskud, som det enkelte selskab, der udgør en selvstændig juridisk person, har ydet til et politisk parti m.v., der er afgørende for, om navn og adresse på selskabet skal oplyses.

Hvis et parti modtager et tilskud ved en banktransaktion, kan partiet lægge til grund, at det er kontoindehaveren, der er tilskudsyderen, medmindre partiet modtager dokumentation for, at beløbet (også) er ydet af andre tilskudsydere. Med "kontoindehaveren" menes den juridiske person el.lign., der fremgår af de oplysninger, der tilgår partiet i forbindelse med banktransaktionen.

Hvis f.eks. fire selskaber (fire selvstændige juridiske personer) har samme ejerkreds i form af en enkelt fysisk eller juridisk person, f.eks. et holdingselskab, og ejerkredsen indbetaler 80.000 kr. fra én bankkonto til et parti, medfører det, at der er tale om ét oplysningspligtigt tilskud på 80.000 kr. fra kontoindehaveren. Navn og adresse på tilskudsyderen, dvs. kontoindehaveren, skal dermed oplyses. Hvis kontoindehaveren derimod ved overførslen anfører, at det er de fire selskaber, der ved overførslen på 80.000 kr. hver især har ydet et tilskud på 20.000 kr., kan der under visse omstændigheder i stedet være tale om fire tilskud på 20.000 kr., der alle er under beløbsgrænsen. Det er en betingelse for, at den ene overførsel på 80.000 kr. kan anses for fire tilskud, at der samtidig til partiet indsendes dokumentation for, at der er tale om fire tilskud på 20.000 kr. fra de fire selskaber. Der henvises til afsnit 4.3. for oplysning om dokumentation.

Selv om der ikke er noget i vejen for, at f.eks. et selskab kan overføre tilskud til et parti på vegne af andre selskaber, når blot der indsendes dokumentation herfor, anbefales det, at tilskud overføres direkte til partiet for at undgå tvivl om, hvor et tilskud reelt stammer fra.

I det tilfælde, hvor en tilskudsyder har flere bankkonti, gør det ikke nogen forskel, om flere tilskud fra tilskudsyderen er overført fra samme bankkonto eller fra forskellige bankkonti med tilskudsyderen som indehaver. Her skal alle tilskuddene, der i et kalenderår er overført fra tilskudsyderens konti, kumuleres, og hvis tilskuddene i et kalenderår tilsammen overstiger beløbsgrænsen, skal navn og adresse på kontoindehaveren oplyses.

4.8. Kanalisering af tilskud gennem egne selskaber og datterselskaber

Egne selskaber

Hvis en person, der har bestemmende indflydelse i et selskab, beslutter, at selskabet skal yde et tilskud til et politisk parti, er det selskabet, der er tilskudsyder. Det er dermed uden betydning, hvem i selskabet der har truffet beslutningen om at yde tilskuddet, når midlerne bag tilskuddet stammer fra selskabet.

I det tilfælde, hvor en person, der har bestemmende indflydelse i og kontrollerer tre selskaber, beslutter i et kalenderår at yde 60.000 kr. til et politisk parti gennem de tre selskaber, således at der overføres 20.000 kr. fra hvert af selskaberne til partiet, vil det afhænge af nedenstående forhold, om det reelt er selskaberne, der er tilskudsydere, og om der er oplysningspligt om tilskuddene.

Ydes tilskuddene i eksemplet af de tre selskabers egne formuer, vil de tre selskaber være tilskudsydere, der hver har ydet 20.000 kr. I dette tilfælde er der således ikke oplysningspligt om navn og adresse på de tre selskaber, da tilskuddene hver især er under beløbsgrænsen.

Hvis tilskuddene derimod reelt ydes af den pågældende persons egen formue, således at tilskuddene alene er overført til de tre selskaber med det formål at overføre tilskuddene til et politisk parti, vil den

pågældende person – og ikke de tre selskaber – være tilskudsyder af de tre tilskud. Der vil derfor være oplysningspligt om navn og adresse på den pågældende person, da de tre tilskud tilsammen overstiger beløbsgrænsen, der i 2020 er 21.400 kr. Dette vil dog ikke være synligt for partiet, og personen medvirker derfor til, at partiet ikke kan opfylde sin oplysningspligt efter partistøttelovgivningen, medmindre personen giver sig til kende over for partiet.

Datterselskaber

Tilsvarende principper gør sig gældende, hvis et moderselskab i et kalenderår beslutter at yde 60.000 kr. til et politisk parti gennem selskabets tre datterselskaber, således at der overføres 20.000 kr. fra hvert af datterselskaberne.

Hvis tilskuddene ydes af de tre datterselskabers egne formuer, vil de tre datterselskaber således være tilskudsydere, der hver har ydet 20.000 kr. Der er i dette tilfælde ikke oplysningspligt om tilskuddene, der hver især er under beløbsgrænsen.

Hvis tilskuddene derimod reelt ydes af moderselskabets egen formue, således at tilskuddene alene er overført til de tre selskaber med det formål at overføre tilskuddene til et politisk parti, vil moderselskabet – og ikke de tre datterselskaber – være tilskudsyder af de tre tilskud. Der vil derfor være oplysningspligt om tilskuddet, da de tre tilskud tilsammen overstiger beløbsgrænsen. Dette vil dog ikke være synligt for partiet, og moderselskabet medvirker derfor til, at partiet ikke kan opfylde sin oplysningspligt efter partistøttelovgivningen, medmindre moderselskabet giver sig til kende over for partiet.

4.9. Principbeslutning fra en organisations ledelse om ydelse af tilskud

Hvis ledelsen i en organisation, f.eks. en privat forening, herunder en arbejdstager- eller arbejdsgiverforening, træffer en principbeslutning om, at alle organisationens selvstændige lokalafdelinger i et kalenderår skal yde et tilskud på 20.000 kr. til et bestemt partis landsorganisation, afhænger det af forskellige faktorer, om der er oplysningspligt om tilskuddene, der hver især er under beløbsgrænsen, der i 2020 er 21.400 kr.

Hvis de enkelte lokalafdelinger i forhold til hinanden og i forhold til organisationens ledelse må betragtes som selvstændige juridiske personer, er der ikke oplysningspligt om tilskud på 20.000 kr., der ydes af de enkelte lokalafdelinger af egen formue. Det er dog her forudsat, at principbeslutningen i organisationens ledelse alene har karakter af en uforbindende henstilling til lokalafdelingerne og således ikke indebærer en bindende disposition over lokalafdelingernes formue.²¹⁾

Hvis principbeslutningen i organisationens ledelse derimod har karakter af en bindende henstilling, der indebærer en bindende disposition over lokalafdelingernes formue, vil de enkelte lokalafdelinger ikke udgøre selvstændige juridiske personer. Hvis det er tilfældet, og organisationen har truffet en principbeslutning om, at alle organisationens lokalafdelinger i et kalenderår skal yde et tilskud til et bestemt partis landsorganisation, og tilskuddene sammenlagt overstiger beløbsgrænsen, skal navn og adresse på organisationen oplyses i partiets regnskab.

5. Ydelse af støtte ved pengebeløb (økonomisk støtte)

5.1. Pengeydelse

Økonomisk støtte i form af pengeydelse til de politiske partier fra privatpersoner, virksomheder m.v. udgør utvivlsomt tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.

Hvor et tilskud ydes som en ren pengeydelse, giver det normalt ikke anledning til tvivl, om navn og adresse på tilskudsyderen skal oplyses (oplysningspligt), da det er selve beløbet på pengeydelsen, der

er afgørende for, om der er oplysningspligt om tilskuddet. Hvis størrelsen af tilskuddet således er over beløbsgrænsen, er der oplysningspligt om tilskuddet. Tilsvarende gælder, hvor samme tilskudsyder har ydet flere tilskud inden for samme år, der sammenlagt overstiger beløbsgrænsen.

Om yderligere private tilskud fra private personer, se nedenfor i afsnit 5.2. Om kontingentindtægter, se nedenfor i afsnit 5.3.

5.1.1. Pengeydelser øremærket til et bestemt formål eller en bestemt kandidat

Et tilskud regnes også som økonomisk støtte, selv om tilskudsyderen har øremærket tilskuddet til et bestemt formål, f.eks. trykning af valgmaterialer, annoncer el.lign.

Der er også tale om et tilskud, hvis et parti f.eks. betaler for trykning af valgmaterialer og efterfølgende får refunderet omkostningerne af en virksomhed. Det kan være tilfældet, hvor en virksomhed ønsker at betale for selve trykningen af valgmaterialer, men ikke er bekendt med, hvordan partiet ønsker materialet udformet, og det derfor er partiet, der står for kontakten med – herunder for betalingen af – trykkeren. Det forhold, at et parti i første omgang således selv betaler for en ydelse, ændrer dermed ikke ved, at der i den nævnte situation er tale om et tilskud.²²⁾

Der er ligeledes tale om et tilskud, hvis et parti køber en ydelse til en pris, der ligger markant under markedsprisen for den pågældende ydelse, f.eks. hvis et parti får en ”vennepris” for annoncepladser. Der henvises til afsnit 6.3.

Hvis et tilskud over beløbsgrænsen, der er givet til f.eks. partiets landsorganisation eller en regional kredsorganisation og er ”øremærket” til valgkampen el.lign. for en bestemt kandidat, skal tilskuddet ligeledes fremgå af partiets landsorganisations regnskab (tilskud ydet til partiets landsorganisation) henholdsvis af erklæringen, der skal indsendes til regionsrådet over modtagne private tilskud (tilskud ydet til en regional kredsorganisation).

Det er således uden betydning for partiets pligt til at indberette et tilskud, om det konkrete tilskud er øremærket til et bestemt formål eller øremærket til en bestemt kandidat, når tilskuddet er ydet til partiet.

Pengeydelser, der er øremærket til et bestemt formål, er således utvivlsomt omfattet af tilskudsbegrebet i partiregnskabsloven og partistøtteloven.

5.2. Yderligere tilskud fra private personer og tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger

Det følger af partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 3 og 5, at regnskabet fra partiernes landsorganisation skal indeholde oplysning om indtægtstyperne ”yderligere private tilskud fra private personer” (nr. 3) og ”tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger” (nr. 5).

Det er de to indtægtstyper, der omfatter private tilskud, og hvor der således kan være yderligere oplysningspligt om tilskudsyderen. Se mere herom i afsnit 3.1. og 3.2.

Regnskabet skal således indeholde oplysning om partiets landsorganisations samlede indtægter fra begge disse indtægtstyper. Har partiet ikke modtaget private tilskud og derfor ikke haft indtægter fra disse indtægtstyper, skal partiet i regnskabet ud for disse indtægtstyper anføre 0 kr.

Tilskud, der hører til disse indtægtstyper, kan både ydes som økonomisk støtte og på anden måde (ikke-økonomisk støtte). Hvor tilskud er ydet som økonomisk støtte, udgør disse utvivlsomt tilskud i

partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. For så vidt angår støtte ydet på anden måde (ikke-økonomisk støtte) henvises til afsnit 6.

5.3. Offentlig partistøtte, kontingentindtægter og renteindtægter

Det følger af partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, at regnskabet fra partiernes landsorganisationer ud over private tilskud, jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, nr. 3 og 5, skal indeholde oplysning om indtægtstyperne offentlig partistøtte (nr. 1), kontingentindtægter (nr. 2) og renteindtægter (nr. 4).

Regnskabet skal således indeholde oplysning om partiets landsorganisations samlede indtægter fra henholdsvis offentlig partistøtte, kontingenter og renter.

Et parti, der har deltaget i det senest afholdte folketingsvalg og fået mindst 1.000 stemmer ved valget, er berettiget til partistøtte (nr. 1) efter partistøttelovens § 2, stk. 1, jf. stk. 3. Et parti, der har fået færre end 1.000 stemmer ved valget, vil derfor ikke være berettiget til partistøtte, men vil være omfattet af regnskabspligten, og partiet vil derfor i regnskabet ud for denne indtægtstype skulle anføre 0 kr. Det er alene den offentlige støtte, der ydes i henhold til partistøtteloven, der skal fremgå i denne kategori.

Med kontingentindtægter (nr. 2) sigtes til de indtægter, som partiets landsorganisation får fra medlemmernes kontingentindbetalinger. Der er her alene tale om indtægter fra medlemskontingenter og ikke eventuelle øvrige (og i visse tilfælde større) indbetalinger fra medlemmerne, f.eks. partiskat. Økonomisk støtte i form af kontingentindbetalinger udgør således ikke selvstændige oplysningspligtige tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. Det forudsættes dog, at medlemskontingentet er af sædvanlig størrelse. Hvis et medlem af et parti har betalt medlemskontingent og eventuelt derudover har ydet et privat tilskud til partiet, f.eks. partiskat, skal navn og adresse på medlemmet (tilskudsyderen) oplyses i regnskabet, hvis selve tilskuddet (f.eks. partiskatten) overstiger beløbsgrænsen. Det er her uden betydning, at tilskudsyderen ud over tilskuddet også har indbetalt medlemskontingent, hvis blot medlemskontingentet er af sædvanlig størrelse. Ved opgørelsen af, om der er givet et tilskud over beløbsgrænsen, medregnes medlemskontingenter af sædvanlig størrelse ikke. Har partiet ingen indtægter fra kontingenter, skal partiet i regnskabet ud for denne indtægtstype anføre 0 kr.

Med renteindtægter (nr. 4) sigtes til de eventuelle indtægter, partiet får fra renter. Renteindtægter kan f.eks. være de renter, partiet får af et bankindestående. Afkast på partiets værdipapirer sidestilles med renteindtægter og skal opgøres under denne indtægtskonto. Har partiet ingen indtægter fra renter, skal partiet i regnskabet ud for denne indtægtstype anføre 0 kr.

5.4. Indsamlinger til politiske partier, kandidatlistes og kandidater

Foretages en indsamling på f.eks. Facebook til et politisk parti, en kandidatliste eller en kandidat, udgør de indsamlede pengebeløb også et tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Det gælder, uanset hvor og hvordan tilskuddet er indsamlet.

Hvis det er partiet, kandidatlisten eller kandidaten selv, der står bag indsamlingen, anses alle, der har ydet tilskud til indsamlingen, som tilskudsydere, og partiet skal i regnskabet (kandidatlisten og kandidaten skal i en erklæring) oplyse om navn og adresse på de personer, der i forbindelse med indsamlingen har ydet tilskud over beløbsgrænsen.

Hvis det er en person eller forening uden for partiet m.v., der står bag indsamlingen, der foretages til støtte for et parti, en kandidatliste eller en kandidat, er personen eller foreningen, der står bag indsamlingen, forpligtet til at oplyse navn og adresse på alle de personer m.v., der har støttet indsamlingen. Personen bag indsamlingen er derudover også forpligtet til at oplyse partiet m.v. om størrelsen af de enkelte tilskud. Der er i partistøttelovgivningens forstand ikke forskel på at yde et tilskud direkte eller gennem en

mellemmand, her en indsamling, og partiet skal derfor have de samme oplysninger, som hvis tilskuddene var ydet direkte til partiet. Baggrunden for, at navn og adresse på tilskudsydere, der har ydet tilskud under beløbsgrænsen, skal oplyses, er for det tilfælde, at partiet modtager yderligere tilskud fra den pågældende. Hvis en tilskudsyder således både yder et tilskud direkte til partiet og et tilskud gennem en indsamling, skal disse tilskud kumuleres, og partiet skal oplyse navn og adresse på den pågældende i regnskabet, hvis de to tilskud tilsammen overstiger beløbsgrænsen.

Det bemærkes, at indsamlingsloven²³⁾ ikke gælder for indsamlinger til støtte for politiske partier.²⁴⁾ Kandidatlisters bestående af mindst to kandidater sidestilles her med politiske partier. Indsamlingsloven regulerer, at en indsamling først kan iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til indsamlingen. Indsamlingsloven finder anvendelse på indsamlinger, der er defineret som enhver form for opfordring til at yde tilskud til et forud angivet formål. Eftersom loven ikke gælder for indsamlinger til støtte for politiske partier, skal der således ikke søges om tilladelse til at gennemføre en indsamling til støtte for et politisk parti.

Det er dog fastsat i indsamlingsloven, at indsamlinger til støtte for politiske partier ikke må finde sted som hus- og gadeindsamlinger.²⁵⁾ Der må således ikke rettes personlig henvendelse til befolkningen på åben gade eller andre offentlige steder med opfordring til at yde tilskud til støtte for et politisk parti. Der må endvidere ikke i forbindelse med en personlig henvendelse på åben gade eller andre offentlige steder udleveres løbesedler og andet materiale, hvori der er en opfordring til at yde tilskud til støtte for et politisk parti. Indsamlingsnævnet kan heller ikke særskilt give tilladelse til hus- og gadeindsamlinger til støtte for politiske partier.

En overtrædelse af forbuddet mod hus- og gadeindsamlinger straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar.

Det følger af Indsamlingsnævnets praksis, at indsamlinger, der er foretaget af eller til kandidater, som er opstillet for politiske partier til folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og/eller kommunalbestyrelses- og regionsrådsvalg, og som sker til fordel for egen valgkampagne knyttet til partiet, anses for at være omfattet af undtagelsen i indsamlingsloven om indsamlinger til støtte for politiske partier. Der gælder således det samme for indsamlinger til støtte for opstillede kandidaters egen valgkampagne som for indsamlinger til støtte for politiske partier. Der henvises derfor til det ovenfor anførte.

Kandidater uden for partierne (løsgængere) til folketingsvalg og kandidatlisters til kommunalbestyrelses- og regionsrådsvalg bestående af én kandidat er ikke omfattet af undtagelsen i indsamlingsloven om indsamlinger til støtte for politiske partier. Det betyder bl.a., at indsamlingsloven finder anvendelse på indsamlinger til disse kandidater, og at en sådan indsamling først kan iværksættes, når Indsamlingsnævnet har givet tilladelse til denne.

5.5. Andre typer af indtægter

Det er de almindelige principper om god regnskabsskik, der er afgørende for, om en indtægt skal medtages i partiets regnskab. Hvis et parti har indtægter, der ikke falder ind under de fem indtægtstyper, der er nævnt i partiregnskabslovens § 3, stk. 1, skal disse indtægter derfor også indgå i regnskabet.

En anden type indtægt kan f.eks. være tilskud fra Europa-Nævnet til fremme af debat og oplysning om det europæiske fællesskab.

6. Ydelse af støtte på anden måde end ved pengebeløb (ikke-økonomisk støtte)

6.1. Vejledende kriterier

Politiske partier modtager også andre former for støtte end den økonomiske støtte. Denne form for ikke-økonomisk støtte kan efter omstændighederne også udgøre et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.

Partierne kan f.eks. få stillet lokaler eller biler til rådighed eller modtage naturalier som f.eks. plakater, gratis arbejdskraft fra medlemmer, få "vennepris" eller gratis service fra trykkerier, medier, reklamebureauer m.v.

Typiske former for ikke-økonomisk støtte, der som udgangspunkt udgør tilskud i partistøttelovgivningens forstand, er lokaler og biler, der stilles til rådighed for partiet, samt valgmateriale og beklædningsgenstande.

Det er ikke muligt på en udtømmende måde præcist at angive, i hvilket omfang privat støtte, der ydes på anden måde end ved pengebeløb, udgør tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Der henvises dog til de overordnede hensyn beskrevet i afsnit 1.2., der altid skal indgå i vurderingen. Derudover er det muligt at opstille nogle overordnede, vejledende kriterier, der kan inddrages i vurderingen af, om der er tale om et tilskud.

Det skal således indgå i vurderingen, om:

- 1) der er tale om en ydelse, der sædvanligvis opgøres i penges værdi,
- 2) det er en ydelse, som den, der leverer ydelsen, normalt tager betaling for som led i erhvervsmæssig virksomhed,
- 3) ydelsen på anden måde kan siges at substituere et pengebeløb,
- 4) der er tale om en personlig arbejdsindsats ydet af medlemmer og bekendte, som udføres frivilligt og ulønnet, og
- 5) der er andre hensyn, herunder praktiske hensyn, der kan tillægges betydning.²⁶⁾

Ad 1) Hvis der er tale om en *ydelse, der sædvanligvis opgøres i penges værdi*, taler det for at betragte ydelsen som et tilskud. En ydelse, der sædvanligvis opgøres i penges værdi, kan f.eks. være naturalier i form af plakater, lån af mødelokaler eller annonceplads i et medie.

Der er dermed også nogle former for "ydelser", der ikke anses for tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Det udgør f.eks. ikke et tilskud, hvis et medlem af et parti medbringer brød eller kage til et møde i partiet. Ligeledes udgør det ikke et tilskud, hvis f.eks. et medlem kører i egen bil til et møde i partiet og giver et lift til nogle af de øvrige medlemmer af partiet, der også deltager i mødet.

Ad 2) Det har bl.a. betydning, om der er tale om en *ydelse, som den, der leverer ydelsen, normalt tager betaling for som led i en erhvervsmæssig virksomhed*. Såfremt det er tilfældet, taler det for at betragte ydelsen som et tilskud. Det er f.eks. tilfældet, hvis et biludlejningsfirma stiller en bil gratis til rådighed, eller hvis en virksomhed, der normalt udlejer lokaler, vederlagsfrit stiller lokaler til rådighed.

Ad 3) Kan en *ydelse på anden måde siges at substituere et pengebeløb*, taler det ligeledes for at betragte ydelsen som et tilskud. En ydelse, der kan siges at substituere et pengebeløb, kan f.eks. være, hvis et firma, der normalt ikke udlejer lokaler, vederlagsfrit stiller lokaler til rådighed for et politisk parti, som derved sparer udgiften til at leje lokaler.

Ad 4) Er der derimod tale om en *personlig arbejdsindsats ydet af medlemmer og bekendte, som udføres frivilligt og ulønnet*, f.eks. ophængning af plakater i forbindelse med en valgkamp, foreligger der ikke umiddelbart en støtte, der udgør tilskud i partistøttelovgivningens forstand.

Hvis således forholdene, der er nævnt under 1)-3), gør sig gældende, taler det for at betragte ydelsen som et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. Hvis derimod forholdet, der er nævnt under

4), gør sig gældende, taler det omvendt for ikke at betragte ydelsen som et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.

Ad 5) Der kan også være *andre hensyn, herunder praktiske hensyn*, der kan tillægges betydning ved vurderingen af, om der er tale om et tilskud.

Der kan lægges vægt på de praktiske hensyn ved modtagelse af "tilskud" af meget begrænset eller ubetydelig værdi. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis partiet får foræret et glas hjemmelavet syltetøj, eller en frivillig i partiet medringer hjemmebagte boller til et partiarrangement. I sådanne tilfælde står det ikke mål med selve værdien af "tilskuddet" at betragte det som et tilskud i partistøttelovgivningens forstand, hvilket ville betyde, at tilskuddet skal indgå i regnskabet og dermed værdiansættes. Se også afsnit 3.2.2. om bagatelgrænse.

Derudover er det i visse tilfælde ikke muligt for partiet at konstatere, om der reelt er ydet et tilskud til partiet. Det kan være tilfældet, hvis der er ydet en rabat til et parti, men hvor partiet ikke er bekendt hermed, f.eks. fordi markedsprisen ikke er kendt. Hvis det ikke er muligt at konstatere, at der er ydet en rabat, er der ikke tale om et tilskud. Hvis det derimod er muligt for partiet at konstatere, at der er ydet en rabat, udgør rabatten et tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Se mere herom i afsnit 6.3.

Hvis en form for ikke-økonomisk støtte anses som et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, kender man ikke på samme måde som ved økonomisk støtte selve værdien af tilskuddet. Det er derfor nødvendigt at værdiansætte denne form for støtte. Se mere om værdiansættelse nedenfor i afsnit 7.

Det bemærkes, at et parti, der er omfattet af regnskabspligten, i alle tilfælde skal kende selve værdien af støtten (tilskuddet), da værdien uanset størrelsen heraf skal indgå som en indtægt i regnskabet. Hvis værdien af tilskuddet er over beløbsgrænsen, er der yderligere oplysningspligt om tilskuddet, og navn og adresse på tilskudsyderen skal derfor også fremgå af regnskabet.

En kandidatliste, herunder enkeltkandidater, skal i praksis alene vide, om værdien af et eller flere tilskud fra samme tilskudsyder er over eller under beløbsgrænsen, da kandidatlisten, herunder enkeltkandidaten, kun skal oplyse navn og adresse på tilskudsyderen, hvis tilskuddet eller tilskuddene er over beløbsgrænsen. Selve værdien af tilskuddet eller tilskuddene skal ikke oplyses eller i øvrigt indgå i erklæringen til den myndighed, der udbetaler partistøtten.

6.2. Forskellige former for ikke-økonomisk støtte

Det er i dette afsnit beskrevet, hvorvidt forskellige former for ikke-økonomisk støtte udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.

Der er taget udgangspunkt i forskellige former for ikke-økonomisk støtte, der vurderes særligt relevante for politiske partier, og der er således ikke tale om en udtømmende opregning.

De principper, der er nævnt i gennemgangen af de forskellige former for ikke-økonomisk støtte, samt de overordnede hensyn og vejledende kriterier, der er nævnt i afsnit 1.2. og 6.1., og som altid skal indgå i vurderingen, finder som udgangspunkt tilsvarende anvendelse på andre former for ikke-økonomisk støtte end de konkret nævnte.

6.2.1. Mødefaciliteter m.v., der stilles til rådighed

6.2.1.1. Generelt

Hvorvidt det skal anses som et tilskud i partistøttelovgivningens forstand, hvis en virksomhed, en faglig organisation el.lign. eller en privat person stiller lokaler til rådighed for et parti, kan ikke besvares gene-

relt, men afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. De overordnede hensyn og vejledende kriterier, der er nævnt i afsnit 1.2. og 6.1., skal blandt andet indgå i vurderingen heraf.

Det skal således indgå i vurderingen, om der er tale om en ydelse, som sædvanligvis opgøres i penges værdi. Derudover har det betydning, hvem der udlejer henholdsvis udlåner lokalet. Det indgår derfor i vurderingen, om der er tale om en ydelse, som den, der leverer ydelsen, normalt tager betaling for, eller om der f.eks. er tale om en privat persons gratis udlån af et eller flere lokaler. Ligeledes indgår det i vurderingen, om der er en formuefordel for partiet.

6.2.1.2. Mødefaciliteter hos virksomhed, der normalt udlejer lokaler m.v.

Der er utvivlsomt tale om et tilskud, hvis en virksomhed, der som led i en erhvervmæssig virksomhed og mod vederlag normalt udlejer lokaler, vederlagsfrit stiller mødefaciliteter til rådighed for et politisk parti. Hvis virksomheden som led i den erhvervmæssige virksomhed tillige stiller mødeforplejning til rådighed, udgør eventuel forplejning, der ligeledes stilles vederlagsfrit til rådighed, også et tilskud.²⁷⁾

Hvis partiet betaler for mødelokalet, men vederlagsfrit får forplejning, f.eks. i form af middag eller kaffe og kage, udgør forplejningen (men ikke mødelokalet) utvivlsomt tilsvarende et tilskud, hvis virksomheden som led i den erhvervmæssige virksomhed også stiller forplejning til rådighed.

Da denne form for støtte anses som et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, skal den værdiansættes med den værdi, støtten har for partiet. Støtten skal dermed værdiansættes med et beløb svarende til, hvad partiet på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for ydelsen (mødefaciliteterne), dvs. mødelokalet og/eller forplejning.²⁸⁾ Se mere om værdiansættelse nedenfor i afsnit 7.

Se også det tilsvarende eksempel nedenfor i afsnit 6.2.3.2. om biludlejningsfirmaer.

6.2.1.3. Mødefaciliteter hos virksomhed eller faglig organisation, der normalt ikke udlejer lokaler

En virksomhed, en faglig organisation eller anden organisation, der normalt ikke lejer lokaler ud, kan f.eks. vælge at stille egne mødefaciliteter, conferencefaciliteter og lign. til rådighed for et politisk parti. Her er der formentlig tale om, at den pågældende virksomhed eller faglige organisation kun stiller mødefaciliteterne m.v. til rådighed for det pågældende parti eller for partierne i en blok og ikke mere generelt.

Virksomheden, den faglige organisation m.v. stiller dermed en ydelse (mødefaciliteter og lign.), som virksomheden normalt ikke får vederlag for, til rådighed for et parti. Virksomheden mister således ikke indtjening, da den ikke i øvrigt i erhvervmæssig sammenhæng får betaling for ydelsen. Der er samtidig tale om, at partiet får stillet mødefaciliteter til rådighed. Partiet skal således hverken ud at finde mødefaciliteter eller betale almindelig leje for det. Dette taler for, at der er tale om et tilskud.

Hvis partiet f.eks. skal bruge et mødelokale, og der stilles et mødelokale til rådighed for partiet, kan det sidestilles med den situation, hvor partiet får et kontant beløb øremærket til det formål at betale for mødefaciliteter til partiets landsmøde, årsmøde, generalforsamling osv. Der er dermed tale om en ydelse, der indeholder en formuefordel for partiet, og som dermed udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.

Det anses således som et tilskud, når en virksomhed, en faglig organisation m.v. stiller mødefaciliteter, eventuelt egne mødefaciliteter, til rådighed for et politisk parti. Denne form for støtte skal derfor værdiansættes med den værdi, støtten har for partiet, og med et beløb svarende til, hvad partiet på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for ydelsen, dvs. lokalet henholdsvis mødelokalet.

Værdiansættelsen kan dog være mere vanskelig i dette tilfælde, hvor der stilles mødefaciliteter til rådighed af en virksomhed, der normalt ikke udlejer lokaler, end det tilfælde, hvor virksomheden normalt udlejer lokaler, da der i sidstnævnte tilfælde ofte er en fastsat pris. Værdiansættelsen skal dog tage udgangspunkt i, hvad et tilsvarende lokale med tilsvarende beliggenhed normalt vil koste. Geografiske forskelle, herunder det lokale prisniveau, kan således have betydning for værdiansættelsen. Se mere om værdiansættelse nedenfor i afsnit 7.

Se også det tilsvarende eksempel nedenfor i afsnit 6.2.3.3. om firmaer, der normalt ikke udlejer biler.

6.2.1.4. Kommunale mødelokaler

Det er almindeligt, at landets kommuner stiller mødelokaler i f.eks. biblioteker og forsamlingshuse gratis til rådighed for borgere og/eller foreninger.

Hvis et parti låner et mødelokale gratis af kommunen på lige fod med kommunens øvrige (partipolitiske) foreninger, er der ikke tale om et tilskud i partistøttelovgivningens forstand.

6.2.1.5. Privates gratis udlån af lokaler og festlokaler

Hvis en person, der i sit private hjem har en stor gildesal, festsal eller en anden form for lokale, som vedkommende normalt ikke lejer ud til arrangementer, stiller det pågældende lokale til rådighed for et politisk parti til afholdelse af et møde, f.eks. årsmøde, landsmøde eller generalforsamling, er der ikke tale om et tilskud i partistøttelovens og partiregnskabslovens forstand.²⁹⁾ Det er uden betydning for vurderingen, om vedkommende er medlem af partiet.

Det er her lagt til grund, at den pågældende private person ikke i øvrigt driver erhvervsmæssig virksomhed af den pågældende art.

En privat persons gratis udlån af lokaler i vedkommendes private hjem udgør således ikke et tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Hvis den pågældende private ligeledes driver erhvervsmæssig virksomhed fra sin bopæl, f.eks. fordi vedkommende bor på en gård og i tilknytning hertil driver erhverv, taler dette dog for at betragte udlån af lokaler på gården som et tilskud.

Desuden kan privates gratis udlån af lokaler eller udlån til en pris under det normale markedsniveau udgøre et tilskud, hvis den pågældende private person normalt tager betaling for ydelsen som led i en erhvervsmæssig virksomhed³⁰⁾ eller i øvrigt bruger lokalet i erhvervsmæssig sammenhæng. Se mere i afsnit 6.3. om aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår, og afsnit 7 om værdiansættelse.

Se også det tilsvarende eksempel nedenfor i afsnit 6.2.3.4. om privates udlån af bil.

6.2.2. Kontorlejemål

Et parti kan f.eks. op til et valg eller over en længere periode låne et erhvervslokale, evt. i form af et kontorlejemål, til brug for administrative formål, herunder til at udstille valgplakater, opbevare valgmaterialer m.v. Der er altså tale om udlån af et lokale, hvor der normalt betales leje, og hvor udlejningen gerne sker over en længere periode, modsat når der er tale om udlån af mødelokaler.

Der er utvivlsomt tale om et tilskud, hvis en erhvervsdrivende, der har erhvervslokaler eller kontorlejemål, der normalt udlejes mod betaling, vederlagsfrit eller eventuelt mod et mindre beløb stiller disse lokaler til rådighed for et politisk parti. Det er uden betydning for vurderingen, om vedkommende, der stiller lokalerne til rådighed, er medlem af partiet.

Det vil også udgøre et tilskud, selv om der er visse begrænsninger ved lokalet, der gør, at dette ikke kan udlånes til anden side. Det kan f.eks. være, at lokalet alene står tomt i en kortere periode, eller at en del af lokalet bruges til opbevaring.

Det udgør således et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, hvis der stilles et erhvervslokale el.lign. og evt. med visse begrænsninger til rådighed for et parti. Denne form for støtte skal derfor værdiansættes med den værdi, støtten har for partiet, og med et beløb svarende til, hvad partiet på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for ydelsen (erhvervslokalet el.lign.).

Det kan have betydning for værdiansættelsen, at lokalet ikke kan udlejes til anden side, og/eller at lokalet udlånes med begrænsninger. Derudover kan geografiske forskelle, herunder det lokale prisniveau, i alle tilfælde have betydning for værdiansættelsen. Se mere om værdiansættelse i afsnit 7.

6.2.3. Køretøjer, der stilles til rådighed

6.2.3.1. Generelt

På samme måde som ved udlån af lokaler, se afsnit 6.2.1., kan spørgsmålet, om det skal anses som et tilskud, hvis en virksomhed, organisation eller en privat person stiller køretøjer til rådighed for et parti, ikke besvares generelt. Svaret afhænger derimod af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. De overordnede hensyn og vejledende kriterier, der er nævnt i afsnit 1.2. og 6.1., indgår bl.a. i denne vurdering.

Det har således betydning, hvem der stiller køretøjet til rådighed for partiet, og det indgår i vurderingen, om der er tale om en ydelse, som den, der leverer ydelsen, normalt tager betaling for. Ligeledes indgår det i vurderingen, om der er en formuefordel for partiet, samt om der er tale om en privat persons gratis udlån af egen bil.

6.2.3.2. Biludlejningsfirma

Som det fremgår af de overordnede hensyn og vejledende kriterier i afsnit 1.2. og 6.1., taler det for at betragte en ydelse som et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, hvis den, der leverer ydelsen, normalt tager betaling for ydelsen som led i en erhvervsmæssig virksomhed.

Det betyder f.eks., at hvis et biludlejningsfirma stiller en bil vederlagsfrit til rådighed for et politisk parti, er der utvivlsomt tale om et tilskud.³¹⁾ Tilsvarende gør sig gældende, hvis bilen stilles til rådighed mod betaling af et mindre beløb end det, som biludlejningsfirmaet ellers ville have opkrævet. Se mere i afsnit 6.3. om aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår. Selve partiets betaling af bilen udgør en udgift, der skal medtages i partiets regnskab samt indgå i partiets erklæring om afholdte udgifter til politisk arbejde henholdsvis i erklæringen om afholdte udgifter til politisk arbejde fra kandidatlisten eller fra kandidaten uden for partierne til folketingsvalg.³²⁾

Hvis et parti lejer og betaler for en lille bil, men udlejningsfirmaet stiller f.eks. en limousine eller en stor Mercedes til rådighed, udgør differencen mellem lejen af den lille bil og limousinen henholdsvis den store Mercedes også et tilskud. Selve partiets betaling af bilen udgør dog en udgift, der skal medtages i partiets regnskab. Hvis der i stedet er tale om, at partiet har betalt for en lille bil og får stillet en større til rådighed, da alle firmaets små biler er udlejet, udgør opgraderingen dog ikke et tilskud, hvis det er normal praksis for udlejningsfirmaet.

Da denne form for støtte således udgør et tilskud i partistøttelovgivningens forstand, skal den værdiansættes med den værdi, støtten har for partiet. Støtten skal dermed værdiansættes med et beløb svarende til,

hvad partiet på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for at leje bilen henholdsvis forskellen mellem dette beløb og den leje, som partiet har betalt. Se mere om værdiansættelse nedenfor i afsnit 7.

Se også det tilsvarende eksempel ovenfor i afsnit 6.2.1.2. om mødefaciliteter hos virksomheder, der normalt udlejer lokaler.

6.2.3.3. Firma m.v., der normalt ikke lejer biler ud

En virksomhed, der normalt ikke lejer biler ud, kan f.eks. stille én eller flere af sine firmabiler til rådighed for et politisk parti. Derudover kan f.eks. en håndværker stille sin firmavarevogn til rådighed for et parti med henblik på, at partiet kan fragte valgplakater og valgmaterialer i denne. Der er i sådanne situationer formentlig tale om, at den pågældende virksomhed m.v. kun stiller bilen til rådighed for det pågældende parti eller evt. partierne i én blok. Der er således ikke tale om ydelser, der tilbydes mere generelt.

Der gælder i sådanne tilfælde helt tilsvarende principper som ved virksomheder, der normalt ikke udlejer lokaler, men stiller lokaler til rådighed for et parti. Der henvises således til afsnit 6.2.1.3. ovenfor.

Det bemærkes, at når en erhvervsbil, dvs. firmabil, varevogn el.lign., stilles til rådighed for et politisk parti, anses partiets brug af bilen som privat benyttelse. Hvis en erhvervsbil er afgiftsberigtiget som et køretøj, der kun må anvendes erhvervsmæssigt, er det således i strid med afgiftsreglerne, hvis bilen stilles til rådighed for et politisk parti.

Det er således en forudsætning for, at en erhvervsbil m.v. kan udlånes til et politisk parti, uden at det strider mod afgiftsreglerne, at der er betalt privatbenyttelsesafgift.³³⁾

Hvis en virksomhed m.v., der normalt ikke udlåner eller udlejer køretøjer, stiller en firmabil til rådighed for et parti, er der tale om en formuefordel for partiet, der udgør et tilskud i partistøttelovgivningens forstand.

Hvis en virksomhed stiller en firmabil til rådighed for et mindre beløb, der f.eks. alene dækker omkostningerne ved partiets brug af bilen, er der fortsat tale om et tilskud. Se mere i afsnit 6.3. om aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår. Selve partiets betaling af bilen udgør en udgift, der skal medtages i partiets regnskab samt indgå i partiets erklæring om afholdte udgifter til politisk arbejde henholdsvis i erklæringen om afholdte udgifter til politisk arbejde fra kandidatlisten eller fra kandidaten uden for partierne til folketingsvalg.³⁴⁾

Værdiansættelsen er mere vanskelig i dette tilfælde, hvor der stilles biler til rådighed af en virksomhed, der normalt ikke udlejer biler, end det tilfælde, hvor et biludlejningsfirma stiller en bil til rådighed, da der i sidstnævnte tilfælde ofte er en fastsat pris. Værdiansættelsen skal dog også i dette tilfælde tage udgangspunkt i, hvad en tilsvarende bil normalt koster at leje. Se mere om værdiansættelse nedenfor i afsnit 7.

6.2.3.4. Privates udlån af bil

Stiller en privat person, f.eks. et medlem af et parti, sin private bil til rådighed for et politisk parti, er der ikke tale om et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.³⁵⁾ Bilen kan f.eks. stilles til rådighed med henblik på, at partiet kan transportere valgplakater eller medlemmer til et møde.

Det er her lagt til grund, at den pågældende private person ikke i øvrigt driver erhvervsmæssig virksomhed af den pågældende art eller bruger bilen i erhvervsmæssig sammenhæng.

Det er ligeledes lagt til grund, at der reelt er tale om en privatpersons bil, der normalt benyttes til private formål, og som udlånes til partiet. Hvis der i stedet er tale om, at en privatperson ejer en bil, der altid eller

overvejende er til rådighed for partiet, således at det i realiteten svarer til, at partiet har egen bil, udgør bilen derimod et tilskud omfattet af partistøttelovgivningen.

Privates gratis udlån af egen bil udgør således som udgangspunkt ikke et tilskud, hvis der reelt er tale om en privatpersons bil, og den pågældende privatperson ikke driver erhvervsmæssig virksomhed af den pågældende art og ikke i øvrigt bruger bilen i erhvervsmæssig sammenhæng. Det er uden betydning for vurderingen, om vedkommende er medlem af partiet.

Hvis en privat person har en erhvervsbil, dvs. firmabil, varebil el.lign., hvor der er betalt privatbenyttelsesafgift, og vedkommende anvender denne bil som sin private bil, svarer det til den situation, hvor en privat person udlåner sin egen bil.

Hvis privatpersonen i stedet udlåner sin private bil for et mindre beløb, der f.eks. alene dækker omkostningerne ved partiets brug af bilen, er der fortsat ikke tale om et tilskud. Derimod er der tale om en udgift, der skal medtages i partiets regnskab samt indgå i partiets erklæring om afholdte udgifter til politisk arbejde henholdsvis i erklæringen om afholdte udgifter til politisk arbejde fra kandidatlisten eller fra kandidaten uden for partierne til folketingsvalg.³⁶⁾

Omvendt kan privates gratis udlån af bil eller udlån til en pris under det normale markedsniveau udgøre et tilskud, hvis den pågældende private person normalt tager betaling for ydelsen som led i en erhvervsmæssig virksomhed eller i øvrigt normalt bruger bilen i erhvervsmæssig sammenhæng.³⁷⁾ Se mere i afsnit 6.3. om aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår, og afsnit 7 om værdiansættelse.

Se også det tilsvarende eksempel ovenfor i afsnit 6.2.1.5. om privates gratis udlån af lokaler.

6.2.4. Beklædning

Hvis et parti eller partiets kandidater modtager gratis beklædningsgenstande, er der også tale om tilskud i partistøttelovgivningens forstand.

Det gør sig bl.a. gældende, hvor et tøjfirma f.eks. giver gratis tøj til en bestemt kandidat eventuelt med henblik på, at kandidaten kan reklamere for det pågældende tøjmærke.

Der er også tale om et tilskud, hvis et parti får beklædningsgenstande med logoer til brug under en valgkamp, kampagner eller til bestemte arrangementer. Det gør ingen forskel, om donoren af tøjet er medlem af partiet.

Der er ligeledes tale om et tilskud, hvis et parti eller en kandidat får beklædningsgenstande, f.eks. et nyt jakkesæt eller en designerkjole til brug for galla, af en privat person, der har købt beklædningsgenstandene med det formål at forære disse til partiet m.v.

Hvis der er tale om beklædningsgenstande af meget begrænset omfang og værdi, vil dette dog falde under bagatelgrænsen for, hvad der anses som et tilskud.

Der kan imidlertid være forskel på værdiansættelsen i de ovenfor nævnte eksempler, da tøj med logoer antages at have begrænsede anvendelsesmuligheder i forhold til tøj uden påførte logoer. Der henvises til afsnit 7 for nærmere oplysning herom.

6.2.5. Andre former for ikke-økonomisk støtte

Som nævnt i afsnit 1.2. og 6.1. om de overordnede hensyn og vejledende kriterier er det ikke muligt udtømmende at opregne, hvad der udgør et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand. I

dette afsnit er opregnet forskellige eksempler, som udgør tilskud, men som ikke hører under de ovenfor opregnede tilskudsformer.

Hvis f.eks. en kunstner sælger sine værker til et parti til en lav pris alene med det formål, at partiet kan videresælge værkerne til, hvad der må anses for en almindelig pris for et værk af den pågældende kunstner, eller eventuelt overpris, og dermed få en indtjening, er der tale om et tilskud. Tilskuddet udgør forskellen mellem den "almindelige pris" på værket, og den pris, som partiet har betalt kunstneren. Hvis værket efterfølgende sælges til overpris, udgør forskellen mellem den "almindelige pris" og den betalte pris ligeledes et tilskud, hvor køberen er tilskudsyder. Det forudsættes, at det i en sådan situation er kendt for køberen, at køberen ved at købe værket af partiet yder økonomisk støtte til partiet.

Tilsvarende gør sig gældende, hvis f.eks. en musiker, komiker eller tryllekunstner, der normalt optræder mod vederlag til arrangementer, optræder gratis til et partiarrangement eller et arrangement til fordel for partiet. Musikerens, komikerens eller tryllekunstnerens optræden udgør i en sådan situation et tilskud.

Det vil generelt udgøre et tilskud, hvis en virksomhed m.v. stiller en ydelse til rådighed for et parti med henblik på, at partiet kan videresælge ydelsen. Det kan f.eks. også være tilfældet med beklædningsgenstande, publikationer og lignende. Der vil i alle tilfælde være tale om tilskud fra den virksomhed, der stiller ydelsen til rådighed for partiet. Der kan også være tale om et tilskud i forbindelse med partiets videresalg til overpris, hvis det er kendt for køberen, at køberen ved at købe ydelsen af partiet yder økonomisk støtte til partiet.

Der er også tale om et tilskud, hvis en organisation efter aftale med et politisk parti betaler for trykning af partiets valgplakater, således at organisationen afregner direkte med trykkeriet. Det gør således ingen forskel, at partiet er inddraget i selve udformningen af ydelsen (tilskuddet). Tilsvarende gør sig gældende, hvis en virksomhed ønsker at betale for en kampagne, der indrykkes efter aftale med et politisk parti.

Der er også tale om et tilskud, hvis f.eks. en portomaskine, kopimaskine eller trykkerimaskine stilles til rådighed for partiet, eller hvis en kommunikationskonsulent eller andre lønnede ansatte stilles til rådighed for et parti.

Der er også tale om et tilskud, hvis f.eks. et parti eller en kandidat leverer en ydelse og får en uforholdsmæssig stor belønning herfor, da modydelsen så indeholder et gaveelement. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en kandidat holder et oplæg af nogle timers varighed og får et dyrt ur som betaling herfor. En modydelse af normal størrelse (der ikke indeholder et gaveelement) udgør ikke et tilskud.

Selve værdiansættelsen i de ovenfor nævnte eksempler kan variere meget. Hvor der stilles en portomaskine til rådighed, er værdien af tilskuddet den anvendte porto. Hvor det derimod er et kunstværk, der er tilskuddet, kan det være mere vanskeligt at værdiansætte dette, da der formentlig ikke er en objektiv pris på værket. Hvis et parti eller en kandidat leverer en ydelse og som betaling herfor får en modydelse, der indeholder et gaveelement, er det selve gaveelementet, der udgør tilskuddet og skal værdiansættes. Der henvises til afsnit 7 om værdiansættelse.

6.3. Rabatter og aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår

6.3.1. Generelt

En ydet rabat kan udgøre et tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Tilsvarende gør sig gældende for en ydelse, der har baggrund i en aftale, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår. Omvendt vil en ydelse, der har baggrund i en aftale, der er indgået på markedsmæssige vilkår, ikke udgøre et tilskud.

Rabatter og aftaler, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår, kan således udgøre tilskud i partistøtte-lovgivningens forstand.

Til illustration heraf kan henvises til en konkret sag om en kommunes salg af en ejendom til en partipolitisk organisation. Ejendommen blev solgt til en pris, der lå under markedsprisen og væsentligt under det højeste bud på ejendommen. Principperne i sagen finder tilsvarende anvendelse på partistøtteområdet. Nedenfor er et uddrag af Indenrigsministeriets udtalelse i den konkrete sag:

”Hvad angår salget af ejendommen, [...], til det af KU ejede selskab, skal Indenrigsministeriet udtale, at en kommune ikke uden lovhjemmel kan yde støtte til politiske organisationers politiske arbejde. Ved at sælge ejendommen til en lavere pris end den højst opnåelige har kommunen ydet støtte til KU.”³⁸⁾

For partiet udgør støtten, der i eksemplet er ydet i form af en lavere pris end markedsprisen, også et tilskud i henhold til partiregnskabsloven og partistøtteleven.

Der er tilsvarende tale om et tilskud, hvis f.eks. en virksomhed trykker et politisk partis valgplakater til en pris, som ligger markant under, hvad andre skal betale for samme ydelse eller i samme situation. Er der derimod alene tale om, at partiet har fået en rabat, som ligger inden for, hvad der kan opnås ved almindelig markedsmæssig forhandling, skal rabatten ikke anses for et tilskud, se nedenfor afsnit 6.3.2.

Hvis partiet er bekendt med, at der er ydet en rabat, f.eks. fordi ydelsen normalt tilbydes til en kendt pris – markedsprisen eller salgsprisen – og prisen for partiet ligger væsentligt under denne, er der utvivlsomt tale om et tilskud. I tilfælde, hvor rabatten er aftalt med partiet, eller hvor det er helt åbenlyst, at der er ydet en særlig rabat til partiet, udgør rabatten også et tilskud.

Der kan efter omstændighederne også være tale om et tilskud, hvis en organisation, virksomhed m.v. lader et politisk parti udnytte en rabat på f.eks. annoncering, som organisationen m.v. selv har opnået. Det er den organisation m.v., der lader et parti udnytte egen rabatorgning, der er tilskudsyderen, og ikke den virksomhed, som rabatten opnås hos. Det afgørende er i dette tilfælde, om organisationen m.v. har videresolgt annoncepladsen til partiet på markedsmæssige vilkår, herunder om f.eks. andre partier uanset partifarve i princippet kunne have fået samme aftale med virksomheden, som rabatten er opnået hos. Hvis der er tale om en rabat, der kan opnås ved almindelig markedsmæssig forhandling, er der ikke tale om et tilskud.

Hvis der ydes en rabat, er det udgangspunktet, at selve rabatten udgør et tilskud i partistøtte-lovgivningens forstand, se dog nedenfor afsnit 6.3.2. og 6.3.3.

Om værdiansættelse, hvor der er ydet rabat, henvises til afsnit 7.

6.3.2. Rabat, der opnås ved almindelig forhandling eller er tilgængelig for alle

Hvis en ydet rabat er tilgængelig for alle, er der som udgangspunkt ikke tale om et tilskud. Hvis et parti således har benyttet sig af et tilbud, en mængderabat el.lign., der er tilgængelig for alle, er der ikke tale om et tilskud.

I tilfælde, hvor partiet har fået en rabat, der ligger inden for, hvad der kan opnås ved almindelig forhandling, skal rabatten som udgangspunkt ikke anses som et tilskud. Det gør sig også gældende, hvis partiet er fast kunde hos et bestemt firma og som følge heraf får presset prisen ned på samme måde som andre faste kunder.

For at rabatten udgør et tilskud, skal der således være tale om en rabat, der er ydet specifikt til det pågældende parti, dvs. en rabat, der ligger udover, hvad andre partier uanset partifarve kunne have opnået.

6.3.3. Rabat, partiet ikke er bekendt med

Hvis partiet reelt ikke er bekendt med, at der er ydet en rabat, er der ikke tale om et tilskud. Det kan være tilfældet, hvis rabatten ikke er aftalt med partiet, hvis salgsprisen eller markedsprisen ikke er offentlig kendt, eller hvis den ydede pris virker rimelig. Det må samtidig ikke være åbenlyst for partiet, at der er ydet en rabat.

Baggrunden for, at sådanne rabatter ikke anses for tilskud, er, at det kan være forbundet med væsentlige praktiske problemer for partierne at identificere, at der er ydet en rabat. Det kan desuden ikke forlanges, at et parti skal oplyse om tilskud, som partiet ikke har kendskab til.

6.4. Frivillig og ulønnet personlig arbejdsindsats

Det er ikke reguleret, hvordan man som parti i Danmark skal organisere sig. De danske politiske partier er derfor i nogen grad forskelligt organiseret. Et fælles træk for de politiske partier er imidlertid, at de i høj grad er drevet med hjælp fra frivillige, der vederlagsfrit stiller deres arbejdskraft til rådighed.

Det er derfor relevant, om en frivillig og ulønnet arbejdsindsats udgør et tilskud i partistøttelovgivningens forstand.

I den forbindelse kan man lægge vægt på, om:

- 1) arbejdsindsatsen er ydet uden for vedkommendes erhverv, eller
- 2) arbejdsindsatsen er ydet inden for vedkommendes erhverv, samt
- 3) om der ud over arbejdsindsatsen er anvendt materialer m.v.

En frivillig og ulønnet arbejdsindsats udgør ikke et tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Det gælder, uanset om vedkommende, der yder arbejdsindsatsen, er medlem af partiet,³⁹⁾ og uanset om arbejdsindsatsen er ydet inden for eller uden for den pågældendes erhverv. I de tilfælde, der er nævnt i pkt. 1 og 2, er der ikke tale om tilskud. Derimod udgør eventuelle materialer, der stilles til rådighed for partiet, et tilskud i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand, jf. pkt. 3.

Ad 1) En frivillig og ulønnet arbejdsindsats uden for erhverv kan f.eks. være ophængning af valgplakater eller uddeling af valgmateriale, pamfletter eller foldere i forbindelse med en valgkamp. Det er også tilfældet, hvis et medlem yder en frivillig indsats i partiets bestyrelse, herunder også hvor denne indsats er betydelig eller ekstraordinær.

Der kan også forekomme tilfælde, hvor den frivillige og ulønnede arbejdsindsats ydes af et medlem, der gennem en hobby eller fritidsinteresse eller blot almindelig interesse har tilegnet sig kompetencer inden for forskellige relevante og måske omkostningstunge områder. Det kan for eksempel være, at et medlem har flair for tal og derfor udarbejder regnskab for en lokalafdeling af et parti, der ikke er underlagt regnskabspligt efter partiregnskabsloven, eller at medlemmet foretager en form for "ekstra" revision af enten partiets landsorganisations regnskab eller regnskabet for en lokalafdeling. Denne revision af partiets landsorganisations regnskab kan dog ikke træde i stedet for den revisionspligt, der gælder efter partiregnskabsloven.⁴⁰⁾

Et andet eksempel kan være, at et medlem eller en bekendt af partiet f.eks. er god til logistik, men ikke arbejder med det, og vederlagsfrit tilbyder at stå for logistikken til partiets valgkamp. Man kan også forestille sig, at et medlem er god til at lave slogans eller flotte designs til f.eks. valgplakater, men ikke arbejder som f.eks. grafisk designer eller i øvrigt i reklamebranchen, og f.eks. vederlagsfrit tilbyder at lave slogans til partiet.

Ad 2) En frivillig og ulønnet arbejdsindsats inden for erhverv kan f.eks. være, at et medlem af partiet er tømmer og laver plader til valgplakater, eller at medlemmet har et trykkeri og trykker plakater eller foldere eller er professionel fotograf og tager billeder af kandidater til valgplakater og foldere m.v.

Det kan også være, at et medlem er revisor og derfor reviderer et eventuelt regnskab for en lokalafdeling af et parti, der ikke er underlagt regnskabspligt efter partiregnskabsloven, eller at medlemmet foretager en form for "ekstra" eller "intern" revision af partiets landsorganisations regnskab. Denne revision af partiets landsorganisations regnskab kan dog ikke træde i stedet for den revisionspligt, der gælder efter partiregnskabsloven.⁴¹⁾

En frivillig og ulønnet arbejdsindsats udgør ikke et tilskud. Det gælder, uanset om arbejdsindsatsen er ydet inden for eller uden for den pågældendes erhverv. I alle ovenstående tilfælde er der således ikke tale om tilskud.

Ad 3) Derimod udgør eventuelle materialer, der stilles til rådighed for partiet, et tilskud. Hvis f.eks. en tømmer vederlagsfrit bygger en platform til et parti, som partiets kandidater kan stå på, når de skal holde taler på det lokale torv, udgør selve udgifterne til materialerne et tilskud. Tilsvarende vil materialer til plakatplader, valgplakater og foldere udgøre tilskud.

Hvis f.eks. tømreren stiller sin arbejdskraft vederlagsfrit til rådighed og lader partiet betale for materialer eller for den pågældendes udgifter til f.eks. platformen, udgør partiets betaling af materialer m.v. i stedet en udgift for partiet. Denne udgift skal medtages i partiets regnskab samt indgå i partiets erklæring om afholdte udgifter til politisk arbejde henholdsvis i erklæringen om afholdte udgifter til politisk arbejde fra kandidatlisten eller fra kandidaten uden for partierne til folketingsvalg.⁴²⁾ Selve arbejdskraften udgør fortsat ikke et tilskud.

Se mere om værdiansættelse nedenfor i afsnit 7.

7. Værdiansættelse

7.1. Hvornår skal et tilskud værdiansættes?

Første skridt er i alle tilfælde at konstatere, om partiet, kandidatlisten eller kandidaten har modtaget et tilskud eller en form for indtægt i partiregnskabslovens og partistøttelovens forstand.

Hvis tilskuddet er ydet som et pengebeløb (økonomisk støtte), er der ikke behov for yderligere ansættelse af værdien, da værdien netop er det beløb, der er ydet.

Hvis tilskuddet derimod er ydet på anden måde (ikke-økonomisk støtte), er der normalt behov for at værdiansætte tilskuddet.

Hvis modtageren af tilskuddet er et parti, skal tilskuddet værdiansættes med selve værdien, da det skal indgå i partiets regnskab. Hvis modtageren af tilskuddet er en kandidatliste eller en kandidat, er det tilstrækkeligt at konstatere, om tilskuddet har en værdi, der ligger over eller under beløbsgrænsen. Se mere herom nedenfor i afsnit 7.2.

7.2. Hvem er modtageren af tilskuddet?

Hvis der er tale om et tilskud, og modtageren heraf er et *parti*, der har deltaget i det senest afholdte folketingsvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg, skal partiet kende selve værdien af tilskuddet, da tilskuddet under alle omstændigheder skal indgå som en indtægt med sin fulde værdi i partiets regnskab. Hvis værdien af et eller flere tilskud fra den samme tilskudsyder er over den fastsatte beløbsgrænse, der i 2020 er 21.400 kr., skal navn og adresse på tilskudsyderen tillige fremgå af regnskabet.⁴³⁾

Hvis modtageren af tilskuddet derimod er en *kandidatliste*, der har deltaget i det senest afholdte regionsrådsvalg eller kommunalbestyrelsesvalg, og kandidatlisten ansøger om partistøtte, skal navn og adresse på en tilskudsyder oplyses i erklæringen herom, hvis tilskudsyderen har ydet et eller flere tilskud, der sammenlagt er over den fastsatte beløbsgrænse.⁴⁴⁾ Kandidatlister skal ikke opgøre den samlede værdi af modtagne tilskud eller indtægter. Her er det således i praksis alene relevant at konstatere, om tilskuddet eller tilskuddene er over eller under beløbsgrænsen. Det er desuden kun, hvis kandidatlisten ansøger om partistøtte, at erklæringen herom skal indsendes.

Hvis modtageren af tilskuddet er en *kandidat*, der opstiller for et parti til folketingsvalg, opstiller uden for partierne til folketingsvalg eller opstiller for en kandidatliste til regionsrådsvalg eller kommunalbestyrelsesvalg, skal navn og adresse på en tilskudsyder oplyses i erklæringen herom, hvis tilskudsyderen har ydet et eller flere tilskud til den pågældende kandidat, der sammenlagt er over den fastsatte beløbsgrænse.⁴⁵⁾ Kandidater skal ikke opgøre den samlede værdi af modtagne tilskud eller indtægter. Her er det således i praksis alene relevant at konstatere, om tilskuddet eller tilskuddene er over eller under beløbsgrænsen. Det er desuden kun, hvis kandidaten uden for partierne til folketingsvalg eller den kandidatliste, der skal indberette oplysninger om tilskud modtaget af den pågældende kandidat, ansøger om partistøtte, at erklæringen herom skal indsendes.

Om regulering af beløbsgrænsen henvises til afsnit 3.3.

7.3. Partiet skal faktisk have taget imod tilskuddet

Et parti er ikke forpligtet til at tage imod tilskud, der ydes til partiet. Partiet kan altid afvise en gave. Hvis partiet således bliver tilbudt en gave (et tilskud), som partiet aldrig ville have anskaffet sig, evt. fordi gaven er ydet som drilleri eller chikane, eller hvor gaven er ydet med den forventning, at partiet giver noget igen, kan partiet afvise at tage imod gaven.

Det er således kun, hvis partiet faktisk har taget imod tilskuddet, at der er tale om et tilskud. Et tilskud, som partiet afviser, udgør således ikke et tilskud.

7.4. Vederlagsfri ydelse eller ydelse mod betaling af beløb

En rabat eller en ydelse, der har baggrund i en aftale, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår, kan udgøre et tilskud i partistøttelovgivningens forstand. Det forhold, at et parti har ydet betaling for en ydelse, medfører således ikke nødvendigvis, at der ikke er tale om et tilskud. Se også ovenfor i afsnit 6.3.

Hvis partiet omvendt betaler salgsprisen eller markedsprisen for en ydelse, er der ikke tale om et tilskud, men derimod alene om en udgift for partiet. Ligeledes udgør en ydelse, der har baggrund i en aftale, der er indgået på markedsmæssige vilkår, ikke et tilskud, heller ikke selv om partiet har forhandlet sig til en rabat på markedsvilkår.

I forhold til selve værdiansættelsen er det relevant, om tilskuddet eller ydelsen er ydet vederlagsfrit, eller om partiet har ydet en form for betaling for ydelsen eller en del af denne. Nedenstående skal derfor afklares:

- 1) Er tilskuddet/ydelsen ydet vederlagsfrit (gratis)?
- 2) Er tilskuddet/ydelsen ydet mod betaling af selve kostprisen eller de udgifter, der er for den, der leverer ydelsen (tilskuddet)?
- 3) Er tilskuddet/ydelsen ydet mod betaling af en pris, hvori der indgår et gaveelement i form af en ekstraordinær rabat, eller har tilskuddet/ydelsen baggrund i en aftale, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår?

- 4) Er tilskuddet/ydelsen ydet mod betaling af salgsprisen eller markedsprisen, eller har tilskuddet/ydelsen baggrund i en aftale, der er indgået på markedsmæssige vilkår?

Ad 1) Hvis en ydelse (tilskuddet) ydes vederlagsfrit, eller en ydelse stilles vederlagsfrit til rådighed for partiet, er det hele værdien af tilskuddet, der skal værdiansættes.

Ad 2) Er ydelsen (tilskuddet) ydet mod betaling af selve kostprisen eller de udgifter, der er for den, der leverer ydelsen, udgør tilskuddet det, som partiet på sædvanlige vilkår skal betale for ydelsen fratrukket partiets betaling af ydelsen.

Et eksempel herpå er, hvis en tømrer bygger en platform til et parti, som partiets kandidater kan stå på, når de skal holde tale på det lokale torv. Hvis partiet alene betaler for selve arbejdskraften fra tømreren, men ikke for de anvendte materialer til platformen, udgør de anvendte materialer til platformen et tilskud, der skal værdiansættes.

Et andet eksempel er, at et parti får stillet en bil til rådighed af et biludlejningsfirma og alene betaler for den reelle brug (procentvis slidandel, efterfølgende rengøring og lign.), men ikke for selve lejen. I dette tilfælde udgør den del af ydelsen, som partiet ikke har betalt for, dvs. selve lejen, et tilskud.

Ad 3) Hvis ydelsen (tilskuddet) er ydet mod betaling af en pris, hvori der indgår et gaveelement i form af en rabat, kan selve rabatten udgøre et tilskud. Tilsvarende gør sig gældende, hvis ydelsen har baggrund i en aftale, der ikke er indgået på markedsmæssige vilkår. Her kan differencen mellem markedsprisen og den ydede betaling udgøre et tilskud. Der henvises til afsnit 6.3. for nærmere oplysning om, hvornår der i disse situationer foreligger et tilskud.

Hvis det omvendt er f.eks. et parti eller en kandidat, der leverer en ydelse og som betaling herfor får en uforholdsmæssig stor betaling, således at betalingen (modydelsen) indeholder et gaveelement, udgør selve gaveelementet et tilskud, der skal værdiansættes. Det er dermed ikke den fulde værdi af modydelsen, der udgør et tilskud, og som skal værdiansættes.

Ad 4) Endelig er der den situation, hvor partiet betaler selve markedsprisen eller salgsprisen for ydelsen. En ydelse, der har baggrund i en aftale, der er indgået på markedsmæssige vilkår, udgør ikke et tilskud. I disse tilfælde foreligger der på intet tidspunkt et tilskud i partistøttelovgivningens forstand.

7.5. Partiet er ansvarligt for værdiansættelse

Hvis der er tale om et tilskud, og der er behov for at værdiansætte tilskuddet, er det partiet (tilskudsmodtageren), der er ansvarligt for at værdiansætte tilskuddet.

Partiet er ikke forpligtet til at få et tilskud vurderet af en ekstern part, og partiet kan således selv stå for at værdiansætte tilskuddet. Se mere nedenfor afsnit 7.5.1.-7.5.5.

7.5.1. Et tilskud skal ansættes med den værdi, tilskuddet har for partiet

Det klare udgangspunkt er, at et tilskud skal ansættes med den værdi, tilskuddet har for partiet. Dvs. at tilskuddet skal ansættes med et beløb svarende til, hvad partiet på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for ydelsen.⁴⁶⁾

Hvis f.eks. et biludlejningsfirma stiller en bil gratis til rådighed for et parti, skal partiet i regnskabet eller erklæringen herom medtage et beløb, der svarer til, hvad partiet på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for at leje bilen. Det gør sig også gældende, hvis en virksomhed, der som led i en erhvervsmæssig virksomhed og mod vederlag normalt udlejer lokaler, vederlagsfrit stiller mødefaciliteter til rådighed for

et politisk parti. Her er værdien det, som partiet på sædvanlige vilkår skulle have betalt for mødefaciliteterne.

Hvis et parti har betalt for at leje en lille bil, men udlejningsfirmaet stiller f.eks. en limousine eller en stor Mercedes til rådighed, udgør differencen mellem lejen af den lille bil og limousinen henholdsvis den store Mercedes et tilskud, der skal værdiansættes. Her er værdien, hvad partiet på sædvanlige vilkår skulle have betalt for limousinen henholdsvis den store Mercedes fratrullet partiets betaling for leje af den lille bil.

Tilsvarende gælder, hvis en organisation betaler for f.eks. trykning af et partis valgplakater. Der skal udgiften til trykningen medtages som et privat tilskud i partiets regnskab eller i erklæringen herom fra kandidatlistor og kandidater. Det gør sig også gældende, hvis f.eks. en kandidat har modtaget beklædningsgenstande fra et tøjfirma. Her skal de modtagne beklædningsgenstande ansættes med et beløb svarende til, hvad kandidaten på sædvanlige vilkår ellers skulle have betalt for tøjet.

7.5.2. Værdien i handel ogandel

Partiet kan ved værdiansættelsen i alle tilfælde tage udgangspunkt i værdien i handel ogandel, dvs. prisen i fri handel. Når partiet skal fastlægge værdien, vil vurderingen fra partiets side i visse tilfælde formentlig være undergivet en skønsmæssig vurdering. Ved udøvelsen af dette skøn tilkommer der partiet en vis margin.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis partiet har fået stillet lokaler til rådighed fra virksomheder, faglige organisationer m.v., der ikke i erhvervsmæssig sammenhæng stiller mødefaciliteter til rådighed. Tilsvarende gør sig gældende, hvor en virksomhed stiller egne firmabiler til rådighed for et politisk parti.

Det antages, at rammerne for partiets skøn i visse tilfælde er særligt vide. Det gør sig gældende for tilskud, hvor særlige forhold er med til at vanskeliggøre fastlæggelsen af værdien. Det gør sig især gældende, hvis udnyttelsen af et tilskud er undergivet visse specielle begrænsninger.

Det kan være tilfældet, hvis et parti får stillet et kontorlejemål med visse begrænsninger til rådighed, og begrænsningerne gør, at kontoret ikke kan udlejes til anden side. Det kan også være tilfældet, hvis partiet får foræret tøj med partilogoer eller logoer af anden slags, således at tøjet kun kan bruges til bestemte formål eller kampagne- og partiarrangementer.

7.5.3. Spørg tilskudsyderen

Hvis partiet er i tvivl om værdien af et tilskud, kan en nem og praktisk løsning være at spørge yderen af støtten, hvad den er værd.

Partiet bør dog i alle tilfælde forholde sig til en eventuel oplyst værdi og overveje, om værdien virker reel. Det er en god idé at få den oplyste værdi på skrift. Partiets revisor kan inddrages i spørgsmålet om, hvilken form for dokumentation der skal foreligge i sådanne tilfælde.

For kandidatlistor og kandidater, der alene skal oplyse om tilskud over beløbsgrænsen, bliver spørgsmålet herom måske navnlig relevant, hvor der fra samme tilskudsyder i samme år er ydet flere tilskud. Kandidatlistor skal ikke opgøre den samlede værdi af alle modtagne tilskud, og det relevante for kandidatlistor er således i praksis, om tilskuddet eller tilskuddene fra samme tilskudsyder er over eller under beløbsgrænsen.

En kandidatliste, der er i tvivl om værdien af et eller flere tilskud fra samme tilskudsyder, kan tilsvarende spørge tilskudsyderen om værdien heraf eller eventuelt nøjes med at bede tilskudsyderen bekræfte, om værdien er over eller under beløbsgrænsen.

7.5.4. Elementer, der kan indgå i værdiansættelsen

Partiet kan, alt efter hvilket tilskud der er tale om, ved værdiansættelsen lægge vægt på flere forskellige forhold.

Det er ikke muligt på en udtømmende måde at angive, hvilke elementer der kan indgå i værdiansættelsen. Visse overordnede vejledende kriterier kan dog nævnes.

Hvis der f.eks. er tale om tilskud i form af kontorlejemål eller lokaler, kan den geografiske placering af lokalet have betydning for værdien af lokalet m.v.

Hvor partiet modtager kunstværker, kan partiet undersøge, hvilket prisleje værker fra den pågældende kunstner normalt ligger i. Her kan det være hensigtsmæssigt at spørge kunstneren, hvad værket er værd.

Hvor der er ydet en rabat til partiet, der har karakter af et tilskud, skal partiet have kendskab til markedsprisen på ydelsen for at kunne værdiansætte selve tilskuddet, der er rabatten. Der kan også her tages hensyn til, hvilken rabat andre parter eller partier kunne have opnået gennem almindelig forhandling. Hvis prisen på ydelsen således generelt tilbydes til en lavere pris end markedsprisen, kan partiet tage udgangspunkt i den generelt tilbudte lavere pris og ikke markedsprisen.

7.5.5. Nytteværdien af tilskuddet

Ved værdiansættelsen kan der i visse tilfælde også tages hensyn til, hvilken nytte tilskuddet har for partiet, og om det er et formuegode, som partiet selv ville have anskaffet sig. Tilskuddets værdi kan efter omstændighederne i visse tilfælde nedsættes, så den svarer til den nytte, tilskuddet har for partiet.

Det gør sig f.eks. gældende, hvis partiet skal bruge et mødelokale og får stillet et lokale til rådighed, der er så lille og utiltalende, at det kun bruges til mindre interne møder, når det er nødvendigt. Selve værdiansættelsen er i forvejen underlagt et skøn, men kan efter omstændighederne nedsættes yderligere i et sådant tilfælde. Værdien af samme lokale vil formentlig være større for partiet i den situation, hvor partiet har efterspurgt et mindre opbevaringsrum.

8. Samspelet med skattelovgivningen

8.1. Afgrænsning

Dette afsnit indeholder en overordnet beskrivelse af beskattningen af politiske partier og enkeltkandidater.

Det følger af partistøttelovens § 13, at udbetalinger efter partistøtteloven ikke medregnes til den skattepligtige indkomst hos modtageren. Den offentlige partistøtte ydet til partier og kandidatlistor samt til kandidater, der har været opstillet uden for partierne til folketingsvalg, er således skattefri for modtagerne. Partistøtteloven indeholder ikke i øvrigt regler om skatteforhold.

Partiregnskabsloven indeholder ingen regler om skatteforhold.

Ved private tilskud, der ydes til politiske partier og enkeltkandidater både inden for og uden for partierne, gælder således de almindelige skattemæssige regler.

8.2. Politiske partier

Politiske partier er omfattet af skattepligten efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6.⁴⁷⁾ Skattepligten efter denne bestemmelse omfatter imidlertid alene indtægter, der erhverves af partiet ved erhvervmæssig virksomhed, samt fortjeneste eller tab ved afhændelse, afståelse eller opgivelse af formuegoder, der har eller har haft tilknytning til den erhvervmæssige virksomhed.

Et tilskud, der ydes til et politisk parti fra en privatperson eller en privat virksomhed, vil som følge af tilskuddets ikke-erhvervsmæssige karakter således være skattefrit for partiet.⁴⁸⁾

8.3. Enkeltkandidater både inden for og uden for partierne

Et privat tilskud, der ydes til en kandidat for et parti eller til en kandidat uden for partierne, er personlig indkomst for den pågældende efter statsskattelovens § 4, jf. personskattelovens § 3.⁴⁹⁾

En kandidat kan ikke undgå skattepligt ved at overføre et modtaget tilskud til et parti.

Hvis en privatperson eller privat virksomhed ønsker at yde tilskud til en kandidat, ydes tilskuddet dog i praksis formentlig til partiet, der kan kanalisere tilskuddet ud til kandidaten til brug for dennes politiske arbejde, uden at dette udløser skattepligt for kandidaten.

Hvis et parti bruger et beløb til at promovere en af partiets kandidater, betragtes dette ikke som en indtægt for kandidaten, og beløbet skal derfor ikke medregnes i kandidatens personlige indkomst.⁵⁰⁾ Det er uden betydning, om partiet bruger et pengebeløb eller naturalier/ydelser til at promovere kandidaten, og ingen af delene betragtes som en skattepligtig indtægt for kandidaten.

Hvis derimod en tilskudsyder bruger et pengebeløb eller naturalier/ydelser til at promovere kandidaten, betragtes dette som en indtægt for kandidaten, og beløbet henholdsvis værdien af støtte i form af naturalier/ydelser skal derfor medregnes til kandidatens personlige indkomst. Skattepligten af private tilskud er som udgangspunkt uafhængig af, om den enkelte kandidat på forhånd har givet tilsagn om at modtage et tilskud. Skattepligten er således ikke forbeholdt den situation, hvor der foreligger en aftale. I lighed med partiet er kandidaten dog ikke forpligtet til at modtage tilskuddet, og et ydet pengebeløb kan f.eks. returneres til giveren, uden at dette udløser skattepligt for kandidaten.

8.4. Tilskudsyderen

Den private tilskudsyder, herunder en privatperson eller privat virksomhed, har som udgangspunkt ikke fradragsret for tilskud (støtte) ydet til partier. Det gælder dog ikke støtte givet via f.eks. faglige kontingenter, hvor fradragsretten følger af ligningslovens § 13.⁵¹⁾

9. Revisionspligt og retningslinjer om revisors uafhængighed

9.1. Revisionspligt i partiregnskabsloven

Partier, der har været opstillet til det senest afholdte folketingsvalg og/eller Europa-Parlamentsvalg, skal aflægge regnskab over partiets landsorganisations indtægter og udgifter. Der henvises til afsnit 2.1.1. om regnskabspligt.

Disse partier har siden 2017 – ud over regnskabspligten – også været underlagt revisionspligt. Det følger af partiregnskabslovens § 4, stk. 3, der har følgende ordlyd:

”Stk. 3. Regnskabet skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven. ”

Om tidspunktet for revisionen bemærkes, at partiets ledelse senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning skal indsende regnskabet til Folketinget, der fremlægger regnskabet til gennemsyn for offentligheden, jf. partiregnskabslovens § 5. Regnskabet skal derfor være revideret af en revisor, senest når regnskabet oversendes til Folketinget.

Som eksempel kan nævnes, at regnskabet for 2020 skal indsendes til Folketinget inden udgangen af 2021, og at det derfor skal være revideret inden udgangen af 2021 og inden oversendelse til Folketinget.

9.2. Revisor, der er godkendt efter revisorloven

Regnskabet skal revideres af en revisor, der er godkendt efter revisorloven.⁵²⁾ Det indebærer, at revisorlovens bestemmelser, herunder bestemmelserne om revisors virksomhed og uafhængighed, finder anvendelse.⁵³⁾

Revisor skal udføre sine opgaver i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader. God revisorskik indebærer desuden, at revisor skal udvise professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne. Det følger af revisorlovens § 16, stk. 1.

Revisorlovens kapitel 4 indeholder regler om revisorers uafhængighed. Reglerne suppleres af regler fastsat i bekendtgørelse nr. 735 af 17. juni 2016 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheders uafhængighed.

Revisor skal være uafhængig af den virksomhed, som en opgave vedrører, og må ikke være involveret i virksomhedens beslutningstagning. Revisor er ikke uafhængig, hvis der foreligger en direkte eller indirekte økonomisk interesse eller et forretnings-, ansættelsesmæssigt eller andet forhold mellem revisor og den virksomhed, som opgaven vedrører, som for en velinformeret tredjemand kan vække tvivl om revisors uafhængighed. Det følger af revisorlovens § 24, stk. 1 og 2, og de uddybende regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 735 af 17. juni 2016 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheders uafhængighed.

9.3. Revision af politiske partiers regnskaber

Revisorloven indeholder ikke regler, der specifikt er rettet mod revision af regnskaber fra politiske partier. Det er derfor revisorlovens almindelige bestemmelser, der finder anvendelse. Der henvises til afsnit 9.2.

Europarådets antikorrupsionsorgan, GRECO, har anbefalet, at der udfærdiges retningslinjer med henblik på at sikre den nødvendige uafhængighed for de revisorer, der reviderer politiske partiers regnskaber. Der henvises til afsnit 1.1.

Det er på denne baggrund fundet hensigtsmæssigt at supplere de gældende regler i revisorlovgivningen med to retningslinjer om revisors uafhængighed ved revision af politiske partiers regnskaber. Det er partierne, der skal sikre, at retningslinjerne er overholdt ved revisionen.

9.3.1. Revisor må ikke være medlem af partiet

I revisorloven er det ikke reguleret, hvorvidt revisor må være medlem af det parti, som revisoren reviderer regnskab for. Der vil derfor efter revisorloven ikke være noget i vejen for, at en revisor, der er medlem af et politisk parti, også reviderer regnskab for det pågældende parti, hvis revisoren i øvrigt lever op til revisorlovens krav om uafhængighed.

GRECO har imidlertid anbefalet, at der fastsættes retningslinjer, hvorefter en revisor, der er medlem af et politisk parti, ikke må revidere regnskaber fra det pågældende parti.

Det *henstilles* på baggrund af anbefalingen fra GRECO, at regnskaber fra politiske partier revideres af en revisor, der ikke er medlem af partiet. Hvis regnskabet revideres af et opgaveteam, heriblandt en revisor, der er godkendt efter revisorloven, hos en revisionsvirksomhed, *henstilles* det, at de øvrige medlemmer af opgaveteamet ligeledes ikke er medlem af partiet.

En oplysning om politisk overbevisning tilhører en særlig kategori af personoplysninger. En revisor er som udgangspunkt ikke over for sin arbejdsgiver forpligtet til at oplyse om sit politiske tilhørsforhold, medmindre det kan have betydning for, om revisoren opfylder kravet om uafhængighed i revisorloven.⁵⁴⁾

En revisor, der får til opgave at revidere et regnskab fra et politisk parti, er således som udgangspunkt ikke over for sin arbejdsgiver forpligtet til at oplyse om medlemskab af det pågældende parti eller til at afvise opgaven på baggrund af medlemsskab.

Det er derfor partiet, der skal være opmærksomt på at vælge en revisor, der ikke er medlem af partiet, ligesom det er partiet, som skal sikre, at revisor ikke på tidspunktet for revisionen er medlem af partiet.

Det er alene det parti, som revisoren er medlem af, som revisoren ikke bør revidere. Der vil dermed ikke være noget i vejen for, at revisoren reviderer regnskaber fra andre partier, hvis revisoren i øvrigt lever op til revisorlovens krav om uafhængighed.

Der vil ikke være noget i vejen for, at en revisor, der er medlem af partiet, f.eks. foretager en form for ”ekstra” eller ”intern” revision af partiets landsorganisations regnskab, evt. uden betaling. Denne ”revision” kan dog ikke træde i stedet for den revisionspligt, der gælder efter partiregnskabsloven. Der henvises til afsnit 6.4. Hvis den ”interne” revisor er ansat i samme revisionsvirksomhed som den eksterne revisor, kan det dog rejse nogle uafhængighedsmæssige problemstillinger, hvilket den ”interne” revisor skal være opmærksom på. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den ”interne” revisor har en sådan position i revisionsvirksomheden, at vedkommende kontrollerer den eksterne revisors arbejde.

9.3.2. Tidsbegrænsning i revision

I revisorloven er det ikke reguleret, hvor længe en revisor må revidere regnskaber for det samme politiske parti.

Revisorloven indeholder dog en bestemmelse, ifølge hvilken den revisor, der underskriver revisionspåtegningen ved revision af visse meget store nærmere definerede virksomheder, senest efter 7 år skal udskiftes for en periode af mindst 3 år. Det følger af revisorlovens § 25. Den nævnte bestemmelse og den deraf følgende forpligtelse vil formentlig aldrig være relevant i forhold til politiske partier.

GRECO har anført, at GRECO er bekendt med tilfælde, hvor den samme revisor har revideret regnskaber fra det samme politiske parti i årtier. GRECO har på denne baggrund anbefalet, at der fastsættes retningslinjer, der begrænser, hvor mange år en revisor må revidere regnskaber fra det samme politiske parti.

Det *henstilles* på baggrund af anbefalingen fra GRECO, at den revisor, der underskriver revisionspåtegningen ved revision af politiske partiers regnskaber, senest efter 7 år udskiftes for en periode af mindst 3 år.

Det vil være partierne, der skal sikre, at denne retningslinje bliver overholdt ved revision af partiets regnskab.

Social- og Indenrigsministeriet, den 9. juni 2020

NIKOLAJ STENFALK

/ Christine Boeskov

- 1) Jf. lovbekendtgørelse nr. 139 af 7. august 2019.
- 2) Jf. lovbekendtgørelse nr. 973 af 11. august 2017.
- 3) Se ”Former for privat støtte” i afsnit 2.3.2., side 23.
- 4) The GRECO Evaluation Team for Theme II.
- 5) Se punkt 60 i GRECO Eval III Rep (2008) 9E, Strasbourg, 2. July 2009, Third Evaluation Round – Evaluation Report on Denmark on Transpency of Party Funding (Theme II).
- 6) Jf. § 1, nr. 5, i lov nr. 712 af 8. juni 2017 om ændring af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Øget åbenhed om den private økonomiske støtte til politiske partier m.v.).
- 7) Se punkt 64 i GRECO Eval III Rep (2008) 9E, Strasbourg, 2. July 2009, Third Evaluation Round – Evaluation Report on Denmark on Transpency of Party Funding (Theme II).
- 8) Jf. Justitsministeriets brev af 27. marts 2000, jf. Im. V.k.kt. 1998, J.nr. 4311-2, aktnr. 193.
- 9) Se velfærdsministerens besvarelse af 8. maj 2008 af spørgsmål nr. 1 (Alm. del), 2. samling, fra Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg.
- 10) Se justitsministerens besvarelse af spørgsmål 36 af 3. maj 1995 fra Udvalget for Forretningsordenen, L 243 bilag 6.
- 11) Se justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 78 og 79 fra Udvalget for Forretningsordenen, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 906.
- 12) Se de specielle bemærkninger til § 3, stk. 2, i lovforslag nr. L 243, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 3592.
- 13) Se ”God adfærd i det offentlige”, december 2017, Moderniseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner. ”God adfærd i det offentlige” er tilgængelig på Medarbejder- og Kompetencestyrelsens hjemmeside, www.medst.dk.
- 14) Jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen).
- 15) Jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).
- 16) Se f.eks. ”Databeskyttelsesforordningen, En introduktion til de kommende, nye regler om beskyttelse af personoplysninger”, Erhvervsstyrelsen, Digitaliseringsstyrelsen, Justitsministeriet og Datatilsynet, oktober 2017, der findes på www.datatilsynet.dk.
- 17) Se f.eks. ”Vejledning om de registreredes rettigheder”, Datatilsynet, juli 2018, der findes på www.datatilsynet.dk.
- 18) Se justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 51 fra Udvalget for Forretningsordenen, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 902.
- 19) Se justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 76 fra Udvalget for Forretningsordenen, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 905f.
- 20) Se økonomi- og indenrigsministerens besvarelse af 31. maj 2017 af spørgsmål nr. 1 fra Udvalget for Forretningsordenen til lovforslag nr. L 198.
- 21) Se justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 92 fra Udvalget for Forretningsordenen, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 908.
- 22) Se justitsministerens besvarelse af 18. december 2014 af spørgsmål nr. 5 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen.
- 23) Jf. lov nr. 511 af 26. maj 2014 om indsamling m.v., som ændret ved § 1 i lov nr. 81 af 30. januar 2019.
- 24) Jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 4.
- 25) Jf. lovens § 2, stk. 2.
- 26) Se justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 66, 90, 91 og 97 fra Udvalget for Forretningsordenen, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 903f.
- 27) Se partistøtteudvalgets betænkning nr. 1550/2015 side 265.
- 28) Se bl.a. pkt. 3.2. i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 25 af 15. december 2006 (omtrykt 20. december 2006) fra Folketinget – Det Politisk-Økonomiske Udvalg (PØU alm. del).
- 29) Se partistøtteudvalgets betænkning nr. 1550/2015 side 265.
- 30) Se Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 25 af 15. december 2006 (omtrykt 20. december 2006) fra Folketinget – Det Politisk-Økonomiske Udvalg (PØU alm. del).
- 31) Se partistøtteudvalgets betænkning nr. 1550/2015 side 265.
- 32) Jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., og partistøttelovens § 7 a, stk. 3, § 10 a, stk. 3, og § 11 c, stk. 3.
- 33) Det er herudover muligt at købe dagsbevis til erhvervsbiler. For biler med en tilladt totalvægt på op til 4 tons, der ikke er registreret til hel eller delvis privatbenyttelse (gulpladebil), kan Motorstyrelsen tillade, at der for privat benyttelse af køretøjet betales en afgift på 185 kr. pr. dag, hvor køretøjet anvendes privat i indtil 20 dage pr. kalenderår. Der udstedes bevis for betalingen, som skal medbringes under kørsel med bilen den pågældende dag. Det følger af § 4, stk. 9, i vægtafgiftsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1261 af 7. november 2018 som ændret ved § 13 i lov nr. 1431 af 5. december 2018.
- 34) Jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., og partistøttelovens § 7 a, stk. 3, § 10 a, stk. 3, og § 11 c, stk. 3.
- 35) Se partistøtteudvalgets betænkning nr. 1550/2015 side 265.
- 36) Jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., og partistøttelovens § 7 a, stk. 3, § 10 a, stk. 3, og § 11 c, stk. 3.
- 37) Se Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 25 af 15. december 2006 (omtrykt 20. december 2006) fra Folketinget – Det Politisk-Økonomiske Udvalg (PØU alm. del).
- 38) Jf. Indenrigsministeriets skrivelse af 13. september 1989 (2. k.k.t., j.nr. 1988/1138/0500-1, Resumedatabasen 89.3.3.) som gengivet i Karsten Revsbech ”Kommunernes opgaver – Kommunalfuldmagten mv.”, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2015, side 354.
- 39) Se partistøtteudvalgets betænkning nr. 1550/2015 side 265.
- 40) Jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 3.
- 41) Jf. partiregnskabslovens § 4, stk. 3.
- 42) Jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., og partistøttelovens § 7 a, stk. 3, § 10 a, stk. 3, og § 11 c, stk. 3.
- 43) Jf. partiregnskabslovens § 3, stk. 1 og 2, 1. pkt.
- 44) Jf. partistøttelovens § 10 b, stk. 1, 1. og 2. pkt., og § 11 d, stk. 1, 1. og 2. pkt.
- 45) Jf. partistøttelovens § 7 d, stk. 1, 1. og 2. pkt., § 10 b, stk. 3, 1. og 2. pkt., og § 11 d, stk. 3, 1. og 2. pkt.
- 46) Se f.eks. pkt. 3.2. i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 25 af 15. december 2006 (omtrykt 20. december 2006) fra Folketinget – Det Politisk-Økonomiske Udvalg (PØU alm. del).
- 47) Jf. lovbekendtgørelse nr. 1164 af 6. september 2016.
- 48) Se pkt. 2 i skatteministerens besvarelse af spørgsmål nr. 61 fra Udvalget for Forretningsordenen til Justitsministeriets lovforslag nr. L 243, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 910.
- 49) Jf. lovbekendtgørelse nr. 799 af 7. august 2019.
- 50) Se pkt. 3 i skatteministerens besvarelse af spørgsmål nr. 61 fra Udvalget for Forretningsordenen til Justitsministeriets lovforslag nr. L 243, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 910f.
- 51) Se lovbekendtgørelse nr. 806 af 8. august 2019. Se også pkt. 5 i skatteministerens besvarelse af spørgsmål nr. 61 fra Udvalget for Forretningsordenen til Justitsministeriets lovforslag nr. L 243, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 911.
- 52) Jf. lovbekendtgørelse nr. 1287 af 20. november 2018 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven), som ændret ved § 2 i lov nr. 1716 af 27. december 2018.
- 53) Se de specielle bemærkninger til § 4, stk. 3, i lovforslag nr. L 198, Folketinget 2016-17.

⁵⁴⁾ Databeskyttelsesreglerne regulerer ikke en dataansvarligs *pligt* til at behandle oplysninger om en registreret. Det forhold, at betingelserne for lovlig behandling af personoplysninger er opfyldt, indebærer alene, at en dataansvarlig *kan* behandle oplysninger om en registreret. For så vidt angår behandling af *særlige kategorier* af personoplysninger, herunder oplysninger om politisk overbevisning, gælder der som udgangspunkt et forbud mod behandling af disse oplysninger, medmindre en af undtagelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, er opfyldt. Der skal desuden være et lovligt grundlag for behandling af oplysningerne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, ligesom de grundlæggende principper for behandling af oplysninger i forordningens artikel 5, stk. 1, skal være opfyldt.

Bilag 1

Bekendtgørelse nr. 139 af 7. februar 2019 af lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber (partiregnskabsloven)

Lovbekendtgørelsen vedlægges ikke, men kan ses [her](#).

Bilag 2

*Bekendtgørelse nr. 973 af 11. august 2017 af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v.
(partistøtteloven)*

Lovbekendtgørelsen vedlægges ikke, men kan ses [her](#).